

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, обліку та підприємництва

«Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення»

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти “бакалавр”

Виконала: студентка IV курсу
Спеціальності: 051 Економіка
Освітньо-професійної
програми ЕКОНОМІКА
Пенська А.

Керівник професор Осадча Т.С.
Рецензент професор Соловйов А.І.

Херсон - 2020

ЗМІСТ.....	2
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	5
1.1. Поняття фінансового стану та оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання.....	5
1.2. Методичні основи оцінки фінансового стану підприємства.....	10
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРАТ «ДАНОН ДНІПРО».....	17
2.1. Організаційна характеристика ПрАТ «Данон Дніпро» та аналіз показників його діяльності.....	17
2.2. Аналіз фінансового стану діяльності підприємства.....	33
РОЗДІЛ ІІІ. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	55
ВИСНОВКИ.....	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Виклики ринкової економіки змушують суб'єктів господарювання вирішувати нові проблеми, однією з яких є забезпечення сталого економічного розвитку. Тому, визначення фінансової стійкості підприємств є вкрай важливим не тільки для них самих, але і для партнерів, які приймають участь у діяльності суб'єкта господарювання. Слід також мати на увазі, що підприємство з високою фінансовою стійкістю має переваги в залученні інвестицій, отриманні кредитів, альтернативному виборі споживачів і постачальників, а також незалежне є незалежним від турбулентності ринкової кон'юнктури.

На даному етапі розвитку економіки значна кількість підприємств функціонує у невизначеному фінансовому середовищі. Причинами такого явища є як макроекономічні показники, наприклад, розрив виробничо-технологічних зв'язків, втрата традиційних ринків збуту, застарілі технології, інфляційні процеси та інші причини) так і мікроекономічні показники, а саме невисокий рівень менеджменту, недостатність досвіду роботи в умовах конкуренції, наявність морально та фізично застарілого обладнання.

Для розв'язку цієї проблеми суб'єкт господарювання має постійно проводити моніторинг джерел фінансових ресурсів, їх раціонального розподілу, ефективного використання в процесі діяльності суб'єкта господарювання.

Мета та завдання дослідження. *Метою* роботи є розробка теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо управління фінансовим станом підприємства засобами діагностики фінансового стану ПрАТ «Данон Дніпро».

Мета дослідження реалізована завдяки розв'язанню наступного комплексу *завдань*:

- здійснення теоретичного аналізу підходів щодо визначення сутності й оцінки фінансового стану та фінансової стійкості підприємства;

- 4
- систематизації методики діагностики фінансового стану та стійкості функціонування підприємства;
 - визначити невикористані резерви та потенційні напрямки покращення фінансового стану підприємства за допомогою інструментарію фінансової діагностики.

Об'єктом дослідження є фінансовий стан підприємств.

Предметом дослідження – методика діагностики фінансового стану в системі управління підприємством.

Методи досліджень, що були використанні – порівняння, групування, кореляційно-регресійний аналіз, спектральний аналіз часових рядів, бенчмаркінг, матричні методи аналізу, анкетування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.3. Поняття фінансового стану та оцінки фінансової стійкості суб'єкта господарювання

Фінансовий стан суб'єкта господарювання – «це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. У концентрованому вигляді фінансовий стан суб'єкта господарювання можна визначити як міру забезпеченості його необхідними фінансовими ресурсами та ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями» [10, с. 24].

На засадах ринкової економіки, підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно має можливість стабільно зберігати здатність безперебійного функціонування та виконувати свої фінансові зобов'язання перед контрагентами, тобто забезпечити фінансову стійкість.

З метою об'єктивної оцінки фінансового стану підприємства необхідно дослідити його фінансову стійкість.

Фінансова стійкість – «це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів» [35, С. 58].

Рівень фінансової стійкості підприємства визначають такі фактори:

- становище підприємства на товарному ринку;

- попит на продукцію товарного ринку;
- його потенціал в діловій співпраці та репутація;
- рівень незалежності від зовнішніх кредиторів та інвесторів;
- платоспроможність дебіторів;
- ефективність проведених господарських та фінансових операцій

тощо [112, с. 42].

В умовах ринкової економіки, при оцінці фінансової стійкості підприємства, доцільно розглядати її в залежності від чинників, які на неї впливають, а саме – внутрішніх та зовнішніх.

1. Внутрішня стійкість – це такий фінансовий стан підприємства, за якого забезпечується стабільний та високий результат функціонування в короткостроковому періоді за рахунок внутрішніх резервів. В основі його досягнення лежить принцип активного реагування на зміни внутрішніх факторів. В результаті – це такий рух грошових потоків, який забезпечує постійне переважання надходжень коштів (доходів) над витратами (затратами).

2. Зовнішня стійкість підприємства додатково включає в себе стратегічні переваги, що реалізуються у конкурентному середовищі, а саме в рамках якого здійснюється діяльність суб'єкта. Вона є відображенням стійкого та стабільного перевищення доходів над витратами, забезпечує вільне маневрування грошовими потоками підприємства та шляхом ефективного використання грошових коштів сприяє безперебійній діяльності та реалізації продукції. Тому зовнішня стійкість є узагальнюючим показником і формується в процесі всієї виробничо-господарської діяльності підприємства.

Аналіз стійкості фінансового стану на ту чи іншу дату дозволяє дізнатися: наскільки правильно на підприємстві адмініструють фінансові ресурси протягом періоду, який передував цій даті. Важливо, що стан фінансових ресурсів має відповідати потребам розвитку підприємства, оскільки низька фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності

підприємства та нестачі у нього коштів на розвиток, а незадіяні фінансові ресурси – збільшувати витрати підприємства надлишковими запасами та резервами.

Таким чином, суть фінансової стійкості визначається ефективністю формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а платоспроможність виступає її зовнішнім виявом.

Тому, «фінансова стійкість повинна характеризуватися таким станом фінансових ресурсів, який би відповідав вимогам ринку та водночас задовольняв потреби розвитку підприємства» [16, С. 48].

Фінансова стійкість підприємства «характеризується системою абсолютних і відносних показників. Вона визначається співвідношенням вартості матеріальних оборотних коштів (запасів і затрат) і величини власних і залучених джерел коштів для їх формування. Забезпечення запасів і затрат джерелами коштів для їх формування є основним завданням фінансової стійкості підприємства» [49, С.147].

Для здійснення виробничих і комерційних операцій, кожне підприємство повинно мати достатню кількість основних та оборотних засобів. Останні потрібні для фінансування поточної діяльності підприємства. Тому формування відповідної суми оборотних коштів, а також ефективне їх використання є одним з першочергових завдань керівництва підприємства.

Успіх фінансової діяльності віддзеркалює добрий (стійкий, задовільний) фінансовий стан підприємства. Проте він може бути поганим, нестійким, незадовільним, коли мають місце ті чи інші недоліки в управлінні його капіталом.

Головним критерієм для визначення фінансового стану є платоспроможність підприємства.

Платоспроможність – «це здатність підприємства виконувати вчасно всі свої боргові зобов'язання, або відповідно до договірних умов. Її можна визначити за минулий період, на якусь певну (звітну) дату, або як майбутню

можливість розрахуватися у необхідні терміни за існуючими короткостроковими зобов'язаннями» [28, С.49].

Оцінка фінансового стану підприємства за певний період (місяць, квартал, рік) потребує визначення платоспроможності на підставі сукупних проміжних показників за окремими датами відносно коротких відрізків часу.

Погіршення фінансового стану – «процес, звичайно, поступовий, і тому правомірно розрізняти певні його стадії. Спочатку підприємство відчуває деякі фінансові труднощі, потім фінансові проблеми стають постійними, а несплачені борги невпинно зростають. Нарешті, у зв'язку з неможливістю погашення великих сум заборгованості, підприємство припиняє роботу та навіть існування» [46, С.79].

Слід відзначити такі основні стадії погіршення фінансового стану:

- хиткий фінансовий стан – що характеризується тимчасовими, незначними фінансовими труднощами;
- скрутний фінансовий стан – постійна неплатоспроможність та відсутність вільних грошових коштів на підприємстві);
- критичне погіршення фінансового стану, або банкрутство.

Визначення фінансового стану підприємства, як незадовільного, обов'язково потребує досконального розгляду причин, що обумовили його виникнення. Найчастіше фінансові труднощі виникають внаслідок:

- накопичення понаднормативних залишків товарно- матеріальних цінностей на складах підприємства;
- погіршення показників виробничої діяльності;
- затримки з реалізації продукції;
- зниження рентабельності діяльності;
- втрати оборотних коштів через не виважені управлінські рішення;
- втрата коштів у підприємства адміністративним, судовим або інфляційним шляхом;
- інших причин, такі як форсмажорні обставини(стихійні лиха,

пандемії, пожежі...), банкрутства боржників суб'єкту господарювання, зростання тиску конкурентів, зміна в законодавстві митних процедур тощо).

Оцінюючи фінансову стійкість підприємства, «необхідно особливу увагу приділити вивченню поточної фінансової стійкості підприємства, що поділяється на такі основні типи» [26, с. 34]:

1. Абсолютна стійкість фінансового стану підприємства спостерігається за таких умов:

$$BOK > 3, \quad (1.1)$$

де *BOK* – вартість власних оборотних коштів;

З – вартість запасів і затрат.

Дане співвідношення показує, що всі «запаси повністю покриваються власними оборотними коштами, тобто підприємство не залежить від зовнішніх кредиторів. Як правило, такий стан не можна розглядати як ідеальний, бо за цих умов адміністрація не використовує наявні можливості для швидкого нарощення масштабів діяльності. Нормальним вважається стан для підприємства в галузі промисловості, коли частка власних оборотних коштів становить 20-30 % від загальної суми оборотного капіталу» [16, С. 49].

2. Нормальна стійкість фінансового стану гарантує платоспроможність підприємства та характеризується нерівністю:

$$BOK + ДП + КК > 3 \quad (1.2)$$

де *ДП* - вартість залучених довготермінових позик;

КК – сума короткострокових банківських позик під матеріальні запаси.

Відповідає стану підприємства, що доволі успішно функціонує, використовує для оборотного фінансового капіталу ефективні джерела

коштів – власні та позичені.

3. Передкризовий фінансовий стан підприємства, за якого порушується платоспроможність, але можливість відновити стійкість за рахунок залучення додаткових джерел фінансування не виключається:

$$BOK + ДП + КК - З \leq Д, \quad (1.3)$$

де $Д$ – максимально допустимий розмір фінансових ресурсів які товариство може додатково залучити, щоб послабити фінансову напругу незважаючи на їх ціну.

Це співвідношення вказує на те, що підприємство задля покриття частини своїх запасів має звертатися до додаткових джерел фінансування, що в майбутньому приведе до різкого зниження ефективності його діяльності. Такий підхід до фінансування процесів господарювання має бути тільки тимчасовим, бо за тривалого його застосування неминуче відбудеться фінансова криза.

3. Кризовий фінансовий стан визначається залежністю:

$$Г + ЦП + ДЗ < КЗ + КН, \quad (1.4)$$

де $Г$ — грошові кошти;

$ЦП$ – цінні папери;

$ДЗ$ – дебіторська заборгованість;

$КЗ$ – кредиторська заборгованість;

$КН$ – кредити та позики, що не повернуті в строк.

Кризовий стан характеризується ситуацією, коли на до нерівності (1.3) додаються кредити та фінансові позики, що не були повернуті в строк, а також прострочена кредиторська та дебіторська заборгованість. Така ситуація означає, що підприємство вчасно не розрахується зі своїми

кредиторами та при неодноразовому повторенні такої ситуації - збанкрутіє.

Адміністрації підприємства необхідно неминуче з'ясувати причини такого стану та розробити заходи щодо відновлення фінансової стійкості. Також, необхідно спрямовувати дії на обґрунтоване зменшення запасів і витрат підприємства, новими поповненнями власних оборотних коштів та прискорення обороту капіталу підприємства.

При оцінці фінансового стану підприємства необхідно звернути на розробці рекомендацій щодо подолання виявлених труднощів. «Оскільки неплатоспроможність підприємства виникає, в результаті нестачі грошових коштів, а не оборотного капіталу взагалі, добрі результати дають цілеспрямовані дії щодо поліпшення його структури» [29, С. 44]. Для цього «достатньо зменшити залишки непотрібних або надмірних виробничих запасів товарно- матеріальних цінностей через їх реалізацію або шляхом збільшення частоти поставок меншими партіями. Ефект буде однаковим, проте різним за часом» [19, С 36].

Скорочення «понаднормативних залишків незавершеного виробництва та готової продукції на складі потребує вжиття інших за своєю суттю заходів. Це й прискорення виконання замовлень покупців, і вдосконалення оперативного планування діяльності, і перегляд ціноутворення та маркетингової політики підприємства. Інколи вивільнення коштів із цих залишків можливо тільки частково, оскільки без певної уцінки це не обходиться (наприклад, на складі надлишок застарілої і неякісної продукції). Проте нехтувати такими заходами не слід, а їх своєчасне та масове проведення дає необхідні грошові кошти й оздоровче діє на виробничу недбалість посадових осіб» [43, С. 47].

Якщо підприємство має великі «суми дебіторської заборгованості насамперед, несплачені своєчасно відвантажені товари, то слід запровадити комплекс заходів, починаючи з можливого вибіркового припинення відвантаження продукції замовникам – боржникам до вимог повернення коштів у судовому порядку. Наполеглива робота з дебіторами,

диференційний підхід до кожного партнера обов'язково дасть певні грошові суми, що приведе до збільшення фінансових можливостей самого підприємства» [17, С 35].

Пошук грошових коштів «може бути пов'язаний також і зі зміною співвідношення основного й оборотного капіталу на користь останнього. При цьому реалізується найбільш ліквідні види основних фондів (нові сучасні верстати, автомобілі, комп'ютери, окремі будівлі), а одержані суми зараховується на розрахунковий рахунок і використовується для фінансування оборотного капіталу. Доречним і суттєвим джерелом надходження коштів може бути здавання в оренду виробничих і складських приміщень, виробничих потужностей» [28, С 39].

Тимчасовим заходом стабілізації фінансового стану є «одержання банківських позик. Однак, у більшості випадків, позичені кошти не вирішують фінансових проблем, а лише створюють можливості їх розв'язання у часі. Їх використання є доцільним тоді, коли фінансові негаразди незначні та є наслідком випадкових і, в основному, зовнішніх чинників. Акціонерним товариствам, що потерпають від фінансової скрути, банки вважають за краще позик не надавати» [12, С 84].

Якщо всі заходи, що переважно мають одноразовий характер, «не забезпечують одержання достатньої грошової суми, слід зосередити увагу на можливостях докорінного поліпшення ефективності роботи підприємства. Це стосується підвищення рентабельності та якості продукції, впровадження нової техніки та технології, реорганізації діяльності й управління тощо. З відсутністю джерел фінансування і часу, залишається тільки одна можливість – оголошення підприємства банкрутом» [54, С 198].

Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану не можна об'єктивно здійснити тільки через один показник, а тільки за допомогою комплексу показників характеристики господарського стану підприємства.

Показники «оцінки фінансового стану підприємства мають бути такими, щоб усі ті, хто пов'язаний із підприємством економічними відносинами, могли одержати відповідь на запитання, наскільки надійне воно як фінансовий партнер, а отже, прийняти рішення про економічну доцільність встановлення або продовження своїх відносин з ним. У кожного з партнерів підприємства – власників, банків, податкових органів – свій критерій економічної доцільності» [22, С. 137].

1.4. Методичні основи оцінки фінансового стану підприємства

Дослідження теорії та практики оцінки фінансового стану й ефективного управління діяльністю підприємств в умовах турбулентності зовнішнього середовища дозволяють сформулювати завдання системи показників, що можуть бути інструментами вимірювання фінансової стійкості підприємства:

- можуть кількісно та/або якісно оцінювати процес руху капіталу на підприємстві;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки у процесі руху капіталу;
 - виявляти дестабілізуючі чинники, що впливають на рух капіталу;
 - обирати оптимальні рішення менеджменту для нейтралізації дестабілізуючих чинників.

Під системою показників, що характеризують плинність капіталу підприємства, варто розуміти сукупність взаємозалежних величин, що комплексно відображають процес господарської діяльності.

Система показників, що «характеризують кругообіг капіталу на підприємстві, повинна відповідати таким вимогам:

- бути достатньо широкою по охопленню, тобто всебічно характеризувати процес кругообігу капіталу на підприємстві; бути змістовною, тобто необхідний внутрішній взаємозв'язок показників, що

характеризують процес кругообігу капіталу;

– логічно розгортати одні показники, що характеризують кругообігу капіталу в інші» [34, С 276].

Загальною «організаційною основою побудови системи показників є характеристика процесу кругообігу капіталу по усіх трьох його фазах на основі принципів, що забезпечують стійкий та рівноважний рух капіталу. Результати дослідження фінансового стану функціонування підприємства підтверджує необхідність і доцільність побудови системи показників на основі характеристики процесу кругообігу капіталу по всіх трьох його фазах» [52, С 156].

У зв'язку з цим стосовно до «процесу кругообігу капіталу на підприємстві сутність поняття «фінансова рівновага» буде полягати в дотриманні правильних пропорцій у русі матеріально- фінансових потоків по усіх фазах циклу кругообігу капіталу. Тоді фінансова нерівновага – порушення правильних пропорцій у русі матеріально-фінансових потоків по окремих або усіх фазах циклу кругообігу капіталу» [38, С. 107].

Підтвердженням сформульованого вище визначення сутності поняття «фінансова рівновага» стосовно до процесу кругообігу капіталу на підприємстві може служити «золоте правило економіки підприємства», яке використовується у світовій практиці» [92, с. 34]:

$$T_{П} > T_{ОР} > T_{А} > 100\%, \quad (1.5)$$

де $T_{П}$, $T_{ОР}$, $T_{А}$ – відповідно темпи зростання в звітному періоді в порівнянні з минулим періодом прибутку, обсягу реалізації й активів підприємства.

Для успішної господарської діяльності підприємства необхідні такі умови:

– тенденція до постійного зростання основних та оборотних

активів підприємства;

– обсяг продаж повинен перевищувати темп зростання активів підприємства;

– прибуток має зростати швидше за обсяг продажу.

Визначення сутності поняття «рівновага» стосовно до процесу кругообігу капіталу на підприємстві дозволяє сформулювати й сутність поняття «стійкість» стосовно цього ж процесу: «фінансова стійкість кругообігу капіталу на підприємстві – спроможність матеріальних, фінансових потоків по всіх фазах циклу кругообігу капіталу повертатися в стан, який забезпечує правильні пропорції в їх русі, незважаючи на вплив дестабілізуючих чинників» [49, С. 26].

Як правило, «кількість основних оціночних показників фінансового стану компаній у закордонних дослідників не перевищує, як правило, чотири. Ця обставина, очевидно, викликана їх прагненням дотримуватися двох принципів побудови системи оціночних показників: наочності та достатності. Однак, на нашу думку, для більш глибокого обґрунтування управлінських рішень, підчас управління капіталом підприємств, доцільно використовувати такі додаткові показники на різних фазах руху капіталу» [62, С. 108].

Оцінка комплексу показників наведених в таблиці 1.1 дає змогу визначити, наскільки ефективно відбувається використання майна підприємства.

Таблиця 1.1

Класифікація та порядок розрахунку основних показників оцінки майнового стану підприємства

№ п/п	Показник	Порядок розрахунку, або джерело одержання вихідних даних
1	Сума господарських коштів, які є у розпорядженні підприємства	Валюта балансу
2	Питома вага активної частини основних засобів	Вартість активної частини основних засобів / Вартість основних засобів

3	Коефіцієнт зносу основних засобів	Сума зносу / Первісна вартість основних засобів
4	Коефіцієнт оновлення основних засобів	Вартість основних засобів, які надійшли за період, що аналізується / Вартість основних засобів на кінець періоду, що аналізується
5	Коефіцієнт вибуття основних засобів	Вартість основних засобів, які вибули в період, що аналізується / Вартість основних засобів на початок періоду, що аналізується
6	Коефіцієнт формування виробничого потенціалу підприємства	(Вартість основних засобів + вартість виробничих запасів + незавершене виробництво) / Валюта балансу
7	Частка майна в монетарних активах підприємства	Грошові кошти та їх еквіваленти / Валюта балансу

Для оцінки фінансової ефективності, як складової фінансової стійкості доцільно використовувати показники наведені в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Класифікація та порядок розрахунку показників фінансової ефективності діяльності підприємства

№ п/п	Показник	Порядок розрахунку або джерело одержання вихідних даних
1	Рентабельність продажу	Чистий прибуток (збиток) від операційної діяльності (товарів, робіт, послуг) / Чистий дохід від реалізації продукції
2	Прибутковість інвестицій у фірму	Фінансовий результат від звичайної діяльності після сплати податків / Сума інвестиції * 100%
3	Рентабельність основної діяльності	Чистий прибуток (збиток) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) / Витрати на виробництво продукції
4	Рентабельність основного капіталу	Чистий прибуток (збиток) / Середня величина основного капіталу
5	Рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середня величина власного капіталу
6	Рентабельність капіталу підприємства	Фінансовий результат від звичайної діяльності / Середня сума капіталу за період
7	Рентабельність перманентного капіталу	Фінансовий результат від звичайної діяльності / Середня сума оборотного капіталу підприємства

8	Період окупності власного капіталу	Середня величина власного капіталу / Чистий прибуток
---	------------------------------------	--

Аналіз комплексу даних показників дає можливість оцінювання прибутковості підприємства за основними її складовими та визначення резервів його підвищення.

Оцінка рентабельності за «переліченими показниками характеризує такі складові рентабельності, як рентабельність продажу, основної діяльності, основного власного та перманентного й усього капіталу підприємства. Динаміка цих показників дасть змогу визначити конкретні резерви її підвищення» [52, С. 146].

За умов нестабільного фінансового стану багатьох суб'єктів господарювання, ризику банкрутства, вирішального значення набуває систематична оцінка фінансової стійкості та стабільності підприємства. Таку оцінку можна здійснювати за показниками, порядок розрахунку яких наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Класифікація та порядок розрахунку показників фінансової стійкості підприємства

№ п/п	Показник	Порядок розрахунку або джерело одержання вихідних даних
1	Коефіцієнт автономії (незалежності)	Власний капітал / Валюта балансу
2	Коефіцієнт співвідношення позиченого та власного капіталу	Позиковий капітал / Власний капітал
3	Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу	Довгостроковий позичений капітал / (Власний капітал + довгостроковий позичений капітал)
4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал / Власний капітал
5	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	Власний капітал / Валюта балансу
6	Коефіцієнт концентрації позиченого капіталу	Позичений капітал / Валюта балансу

8	Коефіцієнт структури позиченого капіталу	Довгостроковий позичений капітал / Позичений капітал
9	Коефіцієнт заборгованості кредиторам	Заборгованість кредиторам / Валюта балансу
10	Коефіцієнт постійного активу	(Власний капітал + Довгостроковий позичений капітал) / Необоротні активи
11	Коефіцієнт маневреності оборотного капіталу	Монетарні активи / Оборотний капітал
12	Коефіцієнт оборотного капіталу	Оборотний капітал / Валюта балансу

Спроможність підприємства швидко погашати свою заборгованість характеризується показниками ліквідності балансу підприємства.

Аналіз «ліквідності балансу здійснюється через порівняння коштів за активом, які згруповано за ступенем їх ліквідності (в порядку зниження) із зобов'язаннями за пасивом, об'єднаними за термінами їх погашення (в порядку зростання термінів сплати)» [91, с. 544]. В залежності від ступеня ліквідності активи підприємства поділяють на такі групи «:

A1 – найліквідніші активи (усі грошові кошти підприємства, та короткострокові фінансові вкладення);

A2 – активи, що легко реалізуються (дебіторська заборгованість та інші легкореалізовувані активи);

A3 – активи, що повільно реалізуються (запаси та витрати II розділу балансу, за винятком витрат майбутніх періодів, а також довгострокові фінансові вкладення, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція тощо);

A4 – активи, що важко реалізуються (основні засоби, нематеріальні активи, незавершені капітальні вкладення, обладнання, устаткування)» [32, С. 48].

Пасиви балансу групуються в порядку настання терміну оплати в такі групи «:

III – найтерміновіші пасиви (кредиторська заборгованість та інші найтерміновіші пасиви);

П2 – короткострокові пасиви (короткострокові кредити та позикові кошти);

П3 – довгострокові пасиви (довгострокові кредитні й позикові кошти);

П4 – постійні пасиви (джерела власних коштів I розділу пасиву)» [32, С. 52].

Для збереження балансу активів та пасивів підсумок даної групи зменшується на суму витрат майбутніх періодів.

Для «визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки згрупованих активів і пасивів. Баланс вважається ліквідним, якщо мають місце такі нерівності»:

$$A1 > П1; A2 > П2; A3 > П3; A4 > П4 \quad (1.6)$$

Зіставляючи «фактичні показники ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та стабільності підприємства, що досліджується з наведеними нормативними значеннями, можна зробити висновок про відповідність фактичних значень оцінних показників стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості нормативним значенням, а отже – про необхідність та резерви поліпшення відповідних складових оцінки фінансового стану» [26, С. 49].

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРАТ «ДАНОН ДНІПРО»

2.1. Організаційна характеристика ПрАТ «Данон Дніпро» та аналіз показників його діяльності

ПрАТ «Данон Дніпро» — французька компанія, представлена в 120 країнах. Основні види продукції, що виробляється в Україні: молочні та кисломолочні продукти, вершки, сметана, молоко та йогурти. Молочна продукція виробляється на двох заводах – «Danone Дніпро» у місті Херсон та «Данон Дніпро» у місті Херсон. ПрАТ «Данон Дніпро» сертифікований за міжнародним стандартом FSSC 22000, що дозволяє здійснювати експорт продукції, що виробляється тут, а завод «Данон Дніпро» знаходиться у процесі аудиту та сертифікації [26].

На ринку України серед потужних гравців – АТ «Молочний Альянс», «Danone Україна», «WIMM-BILL-DANN», «LOOSTDORF», «LACTALIS», «Галичина» та ін. При цьому у 2018 році доля ринку за об'ємами АТ «Молочний Альянс» становила – 18%, «Danone Україна» - 15%, «WIMM-BILL-DANN» - 12%, «LOOSTDORF» - 7%, «LACTALIS» - 6%, «Галичина» - 6%.

Ринок молочної продукції поділяється на два сегменти – Tradi (традиційні молочні продукти – молоко, сметана, кефір) та Modern (йогурти, десерти, сирки). Серед найпопулярніших Tradi брендів - «Простоквашино», «Яготинське», «Слов'яночка», «Молокія», «Біла Лінія». Серед найпопулярніших Modern брендів – «Активіа», «Живинка», «Чудо», «Дольче», «Галичина». У портфелі «Danone Україна» представлені бренди обох сегментів – «Активіа», «Живинка», «Даніссімо», «Растішка»,

«Простоквашино», «Простоквашино для малят». В Modern сегменті «Активія» бренд №1 за об'ємами реалізації йогуртів у 2018 році. Частка бренду в сегменті – близько 20%. Крім того це бренд №1 в категорії питних йогуртів, частка його – близько 40%. Бренд «Живинка» - №2 в Modern сегменті та №1 в категорії ложкових йогуртів. «Простоквашино» - №3 на ринку традиційних молочних продуктів.

Таблиця 2.1.

Техніко-економічні показники ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	за 2017-2018 рр.	за 2016-2018 рр.	за 2017-2018 рр.	за 2016-2018 рр.
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	689773.5	850861.5	774509.5	-76352	84736	-9.0	12.3
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	337128.5	462519	587534.5	125015.5	250406	27.0	74.3
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	176517	296026	354913	58887	178396	19.9	101.1
Реалізовано продукції, тис. грн.	1329728	1234924	1329728	94804	0	7.7	0
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1057217	1126915	1057217	-69698	0	-6.2	0
Матеріальні витрати, тис. грн.	909939	944570	937398	-7172	27459	-0.8	3.0
Витрати на оплату праці, тис. грн.	30289	39365	30289	-9076	0	-23.1	0
Чисельність працюючих, чол.	343	319	307	-12	-36	-3.8	-10.5
Чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	327	303	292	-11	-35	-3.6	-10.7
Чистий прибуток, тис. грн.	113206	5886	113206	107320	0	1823.3	0
Фондовіддача	3.9	2.7	2.3	-0.4	-1.7	-15.2	-42.6
Фондомісткість	0.3	0.4	0.4	0.1	0.2	18.0	74.3
Фондоозброєність	1031.0	1526.5	2012.1	485.6	981.1	31.8	95.2
Продуктивність праці персоналу, тис. грн. / чол.	3876.8	3871.2	4331.4	460.1	454.6	11.9	11.7
Продуктивність праці промислово-виробничого персоналу, тис. грн. / чол.	4066.4	4075.7	4553.9	478.2	487.4	11.7	12.0
Матеріаломісткість продукції, %	75.7	77.2	77.9	0.7	2.3	1.0	3.0
Середня заробітна плата, грн.	7358.8	10283.4	8221.8	-2061.7	862.9	-20.0	11.7
Рентабельність продукції, %	10.7	0.5	10.7	10.2	0	1950.1	0
Рентабельність активів, %	16.4	0.7	14.6	13.9	-1.8	2012.9	-10.9
Рентабельність власного капіталу, %	64.1	2.0	31.9	29.9	-32.2	1504.2	-50.3

«Danone Україна» - перша компанія, що розпочала експорт українських молочних продуктів нетривалого зберігання в ЄС (Польща), а від Латвії та Бельгії вже отримала запити. Зважаючи на те, що компанія розпочала співпрацю з європейськими партнерами, доцільно здійснити всебічний аналіз її діяльності.

Проведемо аналіз техніко-економічних показників ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр. в таблиці 2.1.

За даними таблиці видно, що середньорічна вартість капіталу в 2018 році становить 774509.5 тис. грн. Це на 76352 тис. грн. менше минулорічного показника, (темپ приросту становить -9.0%), а в порівнянні із показником за 2016 рік вартість активів збільшилася на 84736 тис. грн. (темپ приросту активів ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки становить 12.3%).

Середньорічна вартість основних засобів (за первісною оцінкою) становить в 2018 році 587534.5 тис. грн. За останній рік вартість основних засобів збільшилася на 125015.5 тис. грн. (темп приросту основних засобів за останній рік склав 27.0%). У порівнянні із 2016 роком, вартість основних засобів збільшилася на 250406 тис. грн. (темп приросту за 2016-2018 роки становить 74.3%).

Середньорічна вартість власного капіталу склала в 2018 році 354913 тис. грн. За останній рік власний капітал зріс на 58887 тис. грн. (темп приросту за останній рік склав 19.9%). У порівнянні із показником за 2016 рік, власний капітал зріс на 178396 тис. грн. (темп приросту становить 101.1%).

Виручка від реалізації в 2018 році склала 1329728 тис. грн. За останній рік обсяг збуту зріс на 94804 тис. грн. (темп приросту за останній рік склав 7.7%). У порівнянні із показником за 2016 рік, обсяг залишився незмінним.

Порівнюючи темпи приросту активів, основних засобів, власного капіталу та виручки від реалізації, ми бачимо, що найбільший приріст має середньорічна вартість основних засобів (27%).

За 2017-2018 роки темп приросту власного капіталу менший темпа приросту основних засобів.

Даний фактор є негативним, оскільки збільшення основного капіталу відбувається за рахунок позичкових коштів. Порівнюючи темп приросту власного капіталу із активами, ми бачимо, що темп приросту власного капіталу більший темпа приросту активів. Виручка від реалізації зростає більшими темпами, ніж активи підприємства, що говорить про ефективніше використання ресурсів. Однак для того, щоб підприємство не вичерпало свої технічні та матеріальні запаси, необхідно нарощувати капітал пропорційно збільшенню оборотів.

На рис. 2.1 наведено порівняння темпів приросту активів, основних засобів, власного капіталу та виручки від реалізації за 2017-2018 роки.

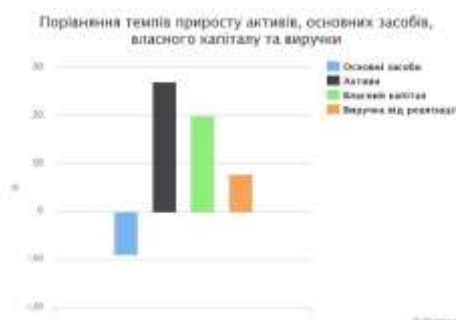


Рис. 2.1. Порівняння темпів приросту активів, основних засобів, власного капіталу та виручки від реалізації ПрАТ «Данон Дніпро»

Основними показниками, що характеризують ефективність використання основних засобів та забезпечення ними, є фондovіддача, фондovісткість та фондooзброєність. Проаналізуємо їх. Показник фондovіддачі склав в 2018 році 2.3. Темп приросту за останній рік становить -15.2%, що є негативним фактором для досліджуваного підприємства. Динаміка показника фондovіддачі наведена на рис. 2.2.

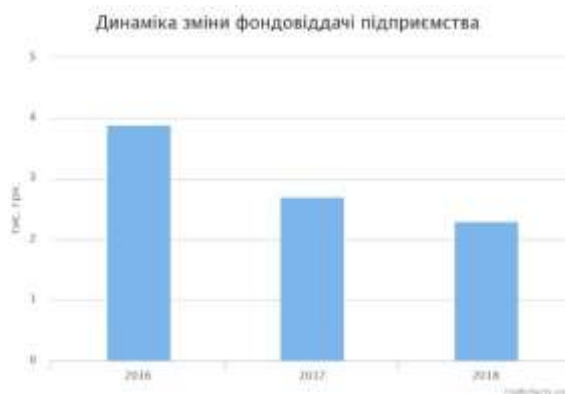


Рис. 2.2. Динаміка зміни фондівіддачі ПрАТ «Данон Дніпро»

Фондомісткість - показник, обернений до фондівіддачі. В 2018 році він склав 0.4. Темп приросту показника за останній рік складає 18.0%, а за 2016-2018 роки - 74.3%.

Фондоозброєність становить в 2018 році 2012.1 тис. грн. на одного працюючого. Даний показник у порівнянні із 2017 роком збільшився на 485.6 тис. грн., а у порівнянні із показником за 2016 рік збільшився на 981.1 тис. грн.

Чисельність персоналу становить в 2018 році 307 чол., з них промислово-виробничого персоналу 292 чол. (95.1%).

За останній рік чисельність працюючих зменшилася на 12 чол. Підприємство зменшило число працюючих через економічну кризу.

Позитивним фактором є збільшення продуктивності праці персоналу. За останній рік вона зросла на 460.1 тис. грн. Продуктивність промислово-виробничого персоналу зросла на 478.2 тис. грн. Зазначимо, що фонд оплати праці за останній рік зменшився, що пов'язано із зменшенням числа працюючих на підприємстві. За період з 2017 по 2018 роки темп приросту фонду оплати праці склав -23.1%, середньомісячної заробітної плати -20.0%, а продуктивності праці 11.9%, що є позитивним фактором і свідчить про покращення використання трудових ресурсів на підприємстві.

Порівняння зміни фонду оплати праці та продуктивності праці наведено в рис. 2.3.

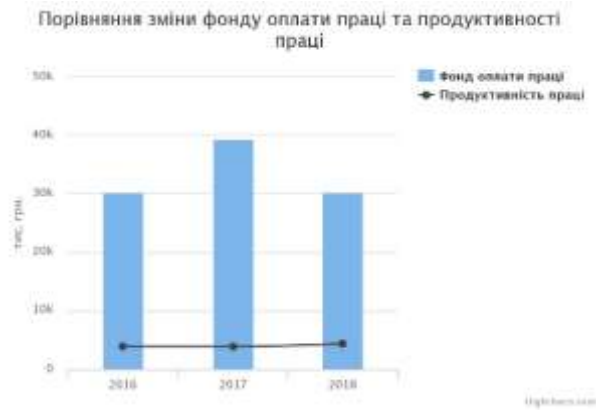


Рисунок 2.3 - Порівняння зміни фонду оплати праці та продуктивності праці ПрАТ «Данон Дніпро»

Аналіз ефективності діяльності підприємства показав, що підприємство є прибутковим, прибуток в 2018 році становить 113206 тис. грн., що на 107320 тис. грн. більше минулорічного показника. Динаміка прибутку наведена на рис. 2.4.

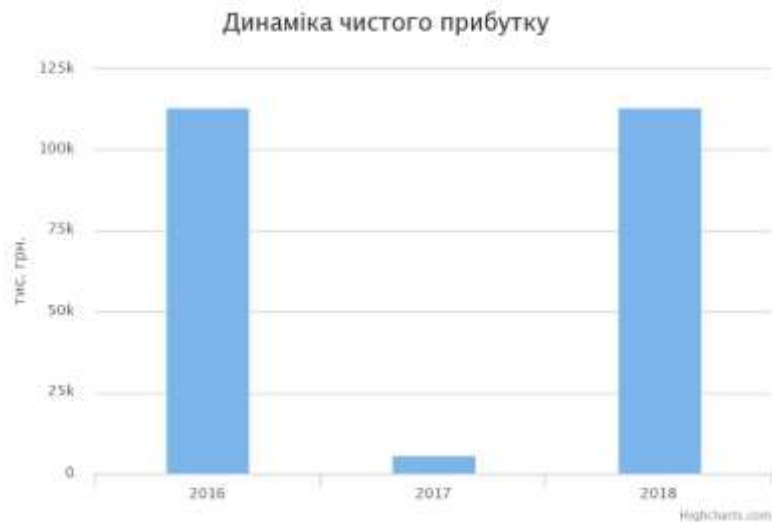


Рис. 2.4. Динаміка чистого прибутку ПрАТ «Данон Дніпро»

Показники рентабельності за останній рік покращилися. Так, рентабельність продукції за останній рік збільшилася на 10.2% і склала в 2018 році 10.7%. Рентабельність активів за останній рік збільшилася на 13.9% і склала в 2018 році 13.9%, рентабельність власного капіталу за останній рік збільшилася на 29.9% і склала в 2018 році 31.9%.

Таблиця 2.2.

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Активи	На кінець року, тис. грн.			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %		Питома вага у підсумку за рік, %			Відхилення питомої ваги, %	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Нематеріальні активи	0	2929	21636	18707	21636	638.7	—	0	0.4	2.7	2.3	2.7
Незавершене будівництво	138980	40139	42517	2378	-96463	5.9	-69.4	14.7	5.3	5.4	0.1	-9.3
Основні засоби	314650	426796	478716	51920	164066	12.2	52.1	33.3	56.3	60.5	4.2	27.2
Довгострокові фінансові інвестиції	6122	6122	6122	0	0	0	0	0.6	0.8	0.8	-0.03	0.1
Всього необоротні активи	459752	475986	548991	73005	89239	15.3	19.4	48.7	62.8	69.4	6.6	20.7
Виробничі запаси	41768	36255	42336	6081	568	16.8	1.4	4.4	4.8	5.4	0.6	0.9
Незавершене виробництво	3980	1692	14369	12677	10389	749.2	261.0	0.4	0.2	1.8	1.6	1.4
Готова продукція	2616	1652	1660	8	-956	0.5	-36.5	0.3	0.2	0.2	-0.01	-0.1
Товари	12	0	0	0	-12	—	-100	0.0	0	0	0	0.00
Дебіторська заборгованість за товарами	414062	199008	124683	-74325	-289379	-37.3	-69.9	43.9	26.3	15.8	-10.5	-28.1
Дебіторська заборгованість за розрахунками	3986	9749	29682	19933	25696	204.5	644.7	0.4	1.3	3.8	2.5	3.3
Інша поточна дебіторська заборгованість	10767	27157	8118	-19039	-2649	-70.1	-24.6	1.1	3.6	1.0	-2.6	-0.1
Грошові кошти	6472	2845	6702	3857	230	135.6	3.6	0.7	0.4	0.8	0.5	0.2
Інші оборотні активи	605	3359	14775	11416	14170	339.9	2342.1	0.1	0.4	1.9	1.4	1.8
Всього оборотні активи	484268	281717	242325	-39392	-241943	-14.0	-50.0	51.3	37.2	30.6	-6.6	-20.7
Вартість активів	944020	757703	791316	33613	-152704	4.4	-16.2	100	100	100	0	0

Позитивними змінами в діяльності є: збільшення середньорічної вартості основних засобів, збільшення середньорічної вартості власного капіталу, зростання прибутку, покращення продуктивності праці, збільшення рентабельності продукції, збільшення рентабельності активів, збільшення рентабельності власного капіталу.

Негативними є: зменшення вартості майна, зменшення фонду оплати праці, скорочення штату підприємства, погіршення фондовіддачі, зменшення заробітної плати працівників,

Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз балансу ПрАТ «Данон Дніпро» в табл. 2.2.

Структура активів наведена в рис.5.

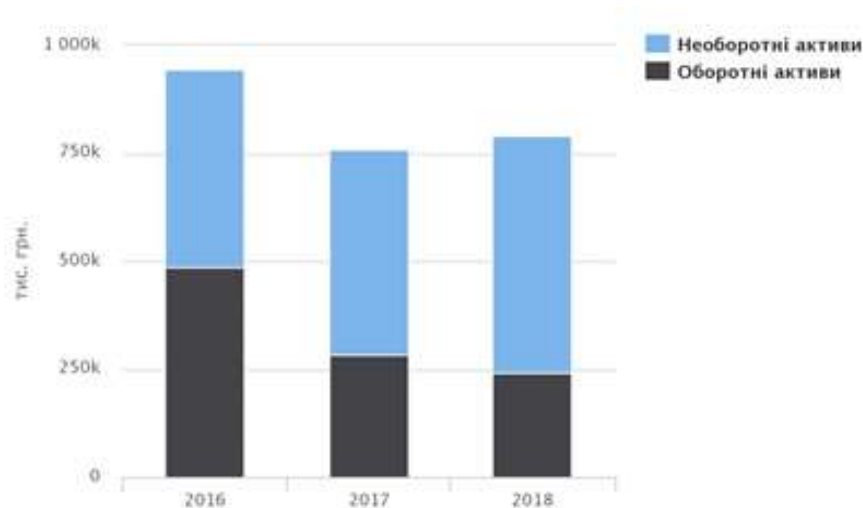


Рис.5. Динаміка та структура активів ПрАТ «Данон Дніпро»

За даними таблиці ми бачимо, що вартість нематеріальних активів складає на кінець 2018 року 21636 тис. грн., що на 18707 тис. грн. більше показника на кінець 2017 року (темپ приросту за останній рік склав 638.7%), та на 21636 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2018-2017 рр. становить —%). На кінець 2018 року питома вага нематеріальних активів в загальній вартості майна підприємства становить 2.7% ($21636 / 791316 * 100$). Питома вага нематеріальних активів за 2 останні роки збільшилась на 2.7%.

Вартість незавершеного будівництва становить на кінець 2018 року 42517 тис. грн., що на 2378 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 5.9%) та на 96463 тис. грн. менше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить - 69.4%). На кінець 2018 року питома вага незавершеного будівництва в

активах підприємства становить 5.4% ($42517 / 791316 * 100$). Питома вага незавершеного будівництва за 2 останні роки зменшилась на 9.3%.

Залишкова вартість основних засобів становить на кінець 2018 року 478716 тис. грн., що на 51920 тис. грн. більше показника на кінець 2017 року (темپ приросту за цей період склав 12.2%), та на 164066 тис. грн. більше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить 52.1%). На кінець 2018 року питома вага основних засобів в майні підприємства становить 60.5% ($478716 / 791316 * 100$). Питома вага основних засобів за 2 останні роки збільшилась на 27.2%.

Довгострокові фінансові інвестиції становлять на кінець 2018 року 6122 тис. грн., що на 0 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 0%), та на 0 тис. грн. менше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 0%). На кінець 2018 року питома вага довгострокових фінансових інвестицій в активах підприємства становить 0.8% ($6122 / 791316 * 100$). Питома вага довгострокових фінансових інвестицій за 2 останні роки збільшилась на 0.1%.

Загальна вартість необоротних активів склала на кінець 2018 року 548991 тис. грн., що на 73005 тис. грн. більше показника за 2017 рік (темп приросту необоротних активів за останній рік становить 15.3%), та на 89239 тис. грн. більше значення показника 2016 року (темп приросту за 2 роки становить 19.4%). На кінець 2018 року питома вага необоротних активів в загальній вартості майна ПрАТ «Данон Дніпро» становить 69.4% ($548991 / 791316 * 100$). Питома вага необоротних активів за період з 2016 по 2018 роки збільшилась на 20.7%.

Виробничі запаси становлять на кінець 2018 року 42336 тис. грн., що на 6081 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 16.8%) та на 568 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 1.4%). На кінець 2018 року питома вага виробничих запасів в активах ПрАТ «Данон Дніпро» становить

5.4% (42336 / 791316 * 100). За два останні роки виробничі запаси збільшили свою питому вагу в активах на 0.9%.

Таблиця 2.3.

Горизонтальний та вертикальний аналіз пасиву балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр.

Джерела формування майна	На кінець року, тис. грн.			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %		Питома вага у підсумку за рік, %			Відхилення питомих ваг, %	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Статутний капітал	13041	13041	13041	0	0	0	0	1.4	1.7	1.6	-0.1	0.3
Пайовий капітал	6521	6521	6521	0	0	0	0	0.7	0.9	0.8	-0.04	0.1
Додатковий вкладений капітал	158	158	158	0	0	0	0	0.02	0.02	0.02	0.00	0.00
Резервний капітал	2573	2573	2573	0	0	0	0	0.3	0.3	0.3	-0.01	0.1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	217130	330336	334904	4568	117774	1.4	54.2	23.0	43.6	42.3	-1.3	19.3
Всього власний капітал	239423	352629	357197	4568	117774	1.3	49.2	25.4	46.5	45.1	-1.4	19.8
Довгострокові кредити банків	211	148	94	-54	-117	-36.5	-55.5	0.02	0.02	0.01	-0.01	-0.01
Всього довгострокових зобов'язань	211	148	94	-54	-117	-36.5	-55.5	0.02	0.02	0.01	-0.01	-0.01
Короткострокові кредити банків	435000	190195	2500	-187695	-432500	-98.7	-99.4	46.1	25.1	0.3	-24.8	-45.8
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	3266	4411	0	-4411	-3266	-100	-100	0.3	0.6	0	-0.6	-0.3
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	144987	203846	419578	215732	274591	105.8	189.4	15.4	26.9	53.0	26.1	37.7
Поточні зобов'язання за розрахунками	3958	5096	190	-4906	-3768	-96.3	-95.2	0.4	0.7	0.02	-0.6	-0.4
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу	116183	1378	1866	488	-114317	35.4	-98.4	12.3	0.2	0.2	0.1	-12.1
Інші поточні зобов'язання	992	0	9891	9891	8899	—	897.1	0.1	0	1.2	1.2	1.1
Всього	704386	404926	434025	29099	-	7.2	-38.4	74.6	53.4	54.8	1.4	-19.8

короткострокових зобов'язань					270361							
Баланс	944020	757703	791316	33613	-152704	4.4	-16.2	100	100	100	0	0

Вартість незавершеного виробництва склала на кінець 2018 року 14369 тис. грн., що на 12677 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 749.2%) та на 10389 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 261.0%). На кінець 2018 року питома вага незавершеного виробництва в активах підприємства становить 1.8% ($14369 / 791316 * 100$). Питома вага незавершеного виробництва за 2 останні роки збільшилась на 1.4%.

Залишки готової продукції становлять на кінець 2018 року 1660 тис. грн., що на 8 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 0.5%) та на 956 тис. грн. менше значення показника 2016 року (темп приросту залишків готової продукції за 2 роки становить -36.5%). На кінець 2018 року питома вага готової продукції становить 0.2% ($1660 / 791316 * 100$) активів підприємства. Питома вага готової продукції за 2 останні роки зменшилась на 0.1%.

Залишки товарів становлять на кінець 2018 року 0 тис. грн., що на 0 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить —%) та на 12 тис. грн. менше значення показника 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -100%). На кінець 2018 року питома вага товарів в активах підприємства становить 0% ($0 / 791316 * 100$). Питома вага товарів за 2 останні роки зменшилась на 0.00%.

Дебіторська заборгованість за товарами становить на кінець 2018 року 124683 тис. грн., що на 74325 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить -37.3%) та на 289379 тис. грн. менше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить -69.9%). На кінець 2018 року питома вага дебіторської заборгованості за товарами в активах підприємства становить 15.8% ($124683 / 791316 * 100$).

Питома вага дебіторської заборгованості за товарами за 2 останні роки зменшилась на 28.1%.

Дебіторська заборгованість за розрахунками становлять на кінець 2018 року 29682 тис. грн., що на 19933 тис. грн. більше показника на кінець 2017 року (темп приросту заборгованості дебіторів за останній рік становить 204.5%). У порівнянні із показником на кінець 2016 року, дебіторська заборгованість збільшилась на 25696 тис. грн. (темп приросту за 2 роки становить 644.7%). На кінець 2018 року питома вага дебіторської заборгованості за розрахунками в активах підприємства становить 3.8% ($29682 / 791316 * 100$). Питома вага дебіторської заборгованості за розрахунками за 2 останні роки збільшилась на 3.3%.

Інша поточна дебіторська заборгованість становить на кінець 2018 року 8118 тис. грн., що на 19039 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить -70.1%) та на 2649 тис. грн. менше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить -24.6%). На кінець 2018 року питома вага іншої дебіторської заборгованості в активах ПрАТ «Данон Дніпро» становить 1.0% ($8118 / 791316 * 100$). Питома вага іншої дебіторської заборгованості за 2 останні роки зменшилась на 0.1%.

Грошові кошти становлять на кінець 2018 року 6702 тис. грн., що на 3857 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 135.6%) та на 230 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 3.6%). На кінець 2018 року питома вага грошових коштів в активах підприємства становить 0.8% ($6702 / 791316 * 100$). Питома вага грошових коштів за 2 останні роки збільшилась на 0.2%.

Інші оборотні активи становлять на кінець 2018 року 14775 тис. грн., що на 11416 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 339.9%) та на 14170 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 2342.1%). На кінець 2018 року питома вага інших оборотних активів в активах

підприємства становить 1.9%. Питома вага інших оборотних активів за 2 останні роки збільшилась на 1.8%.

Загальна вартість оборотних активів на кінець 2018 року становить 242325 тис. грн., що на 39392 тис. грн. менше показника на кінець 2017 року. Темп приросту оборотних коштів за останній рік становить -14.0%. У порівнянні із показником за 2016 рік, оборотні кошти зменшилися на 241943 тис. грн., а темп приросту склав -50.0%. На кінець 2018 року питома вага оборотних активів в активах підприємства становить 30.6%. Питома вага оборотних активів за 2 останні роки зменшилась на 20.7%.

Загальна вартість майна ПрАТ «Данон Дніпро» становить на кінець 2018 року 791316 тис. грн., що на 33613 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 4.4%) та на 152704 тис. грн. менше значення показника за 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -16.2%).

Проаналізуємо пасиви досліджуваного підприємства в табл. 2.3.

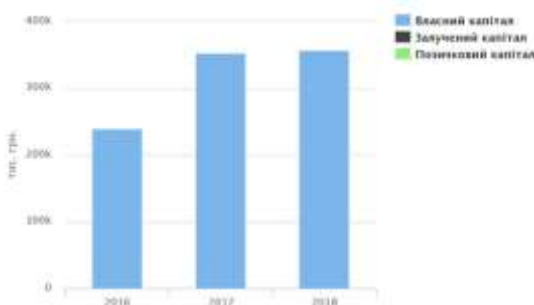


Рис. 2.6. Динаміка та структура пасивів ПрАТ «Данон Дніпро»

Статутний капітал становить на кінець 2018 року 13041 тис. грн. За досліджуваний період значення показника не змінилося.

Пайовий капітал становить на кінець 2018 року 6521 тис. грн. За досліджуваний період значення показника не змінилося.

Додатковий вкладений капітал становить на кінець 2018 року 158 тис. грн. За досліджуваний період значення показника не змінилося.

Резервний капітал становить на кінець 2018 року 2573 тис. грн., що на 0

тис. грн. менше показника попереднього року (темپ приросту за останній рік становить 0%) та на 0 тис. грн. менше значення показника за 2016 року (темپ приросту за 2 роки становить 0%). На кінець 2018 року питома вага резервного капіталу в пасивах підприємства становить 0.3%. Питома вага резервного капіталу за 2 останні роки збільшилась на 0.1%.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) становить на кінець 2018 року 334904 тис. грн. Це на 4568 тис. грн. більше показника на кінець 2017 року (темп приросту за останній рік становить 1.4%). У порівнянні із показником за 2016 рік, нерозподілений прибуток (збиток) більший на 117774 тис. грн. (темп приросту за 2 роки становить 54.2%). На кінець 2018 року питома вага нерозподіленого прибутку в пасивах підприємства становить 42.3%. Питома вага нерозподіленого прибутку за 2 останні роки збільшилась на 19.3%.

Загальна сума власного капіталу становить на кінець 2018 року 357197 тис. грн., що на 4568 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 1.3%) та на 117774 тис. грн. більше значення показника 2016 року (темп приросту власного капіталу за 2 роки становить 49.2%). На кінець 2018 року питома вага власного капіталу в пасивах ПрАТ «Данон Дніпро» становить 45.1%. В порівнянні із 2016 роком, питома вага збільшилась на 19.8%.

Довгострокові кредити банків становлять на кінець 2018 року 94 тис. грн., що на 54 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить -36.5%) та на 117 тис. грн. менше значення показника 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -55.5%). На кінець 2018 року питома вага довгострокових кредитів банку в пасивах підприємства становить 0.01%. Питома вага довгострокових кредитів банку за 2 останні роки зменшилась на 0.01%.

Загальна сума довгострокових зобов'язань становить на кінець 2018 року 94 тис. грн., що на 54 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить -36.5%) та на 117 тис. грн. менше

значення показника 2016 року (темپ приросту за 2 роки становить -55.5%). На кінець 2018 року питома вага довгострокових зобов'язань в пасивах підприємства становить 0.01%. Питома вага довгострокових зобов'язань за 2 останні роки зменшилась на 0.01%.

Короткострокові кредити банків становлять на кінець 2018 року 2500 тис. грн., що на 187695 тис. грн. менше показника попереднього року (темپ приросту за останній рік становить -98.7%) та на 432500 тис. грн. менше значення показника за 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -99.4%). На кінець 2018 року питома вага короткострокових кредитів банків в пасивах підприємства становить 0.3%. Питома вага короткострокових кредитів банків за 2 останні роки зменшилась на 45.8%.

Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями становить на кінець 2018 року 0 тис. грн., що на 4411 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить -100%) та на 3266 тис. грн. менше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -100%). На кінець 2018 року питома вага поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями в пасивах підприємства становить 0%. Питома вага поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями за 2 останні роки зменшилась на 0.3%.

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги становлять на кінець 2018 року 419578 тис. грн., що на 215732 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 105.8%) та на 274591 тис. грн. більше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить 189.4%). На кінець 2018 року питома вага кредиторської заборгованості в пасивах підприємства становить 53.0%. Питома вага кредиторської заборгованості за 2 останні роки збільшилась на 37.7%.

Поточні зобов'язання за розрахунками становлять на кінець 2018 року 190 тис. грн., що на 4906 тис. грн. менше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить %) та на 3768 тис. грн. менше значення

показника на кінець 2016 року (темپ приросту за 2 роки становить %). На кінець 2018 року питома вага поточних зобов'язань за розрахунками в пасивах підприємства становить %. Питома вага поточних зобов'язань за розрахунками за 2 останні роки зменшилась на 0.4%.

Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу становлять на кінець 2018 року 1866 тис. грн., що на 488 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить 35.4%) та на 114317 тис. грн. менше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -98.4%). На кінець 2018 року питома вага зобов'язань, пов'язаних із необоротними активами в пасивах підприємства становить 0.2%. Питома вага зобов'язань, пов'язаних із необоротними активами за 2 останні роки зменшилась на 12.1%.

Інші поточні зобов'язання становлять на кінець 2018 року 9891 тис. грн., що на 9891 тис. грн. більше показника попереднього року (темп приросту за останній рік становить —%) та на 8899 тис. грн. більше значення показника за 2016 рік (темп приросту за 2 роки становить 897.1%). На кінець 2018 року питома вага інших поточних зобов'язань в пасивах підприємства становить 1.2%. Питома вага інших поточних зобов'язань за 2 останні роки збільшилась на 1.1%.

Загальна сума короткострокових зобов'язань ПрАТ «Данон Дніпро» становить на кінець 2018 року 434025 тис. грн., що на 29099 тис. грн. більше показника на кінець 2017 року (темп приросту за останній рік становить 7.2%) та на 270361 тис. грн. менше значення показника на кінець 2016 року (темп приросту за 2 роки становить -38.4%). На кінець 2018 року питома вага короткострокових зобов'язань в пасивах підприємства становить 54.8%. Питома вага короткострокових зобов'язань за 2 останні роки зменшилась на 19.8%.

2.3. Аналіз фінансового стану діяльності підприємства

Проведемо аналіз фінансових результатів ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр. Почнемо із аналізу доходів в табл. 2.4.

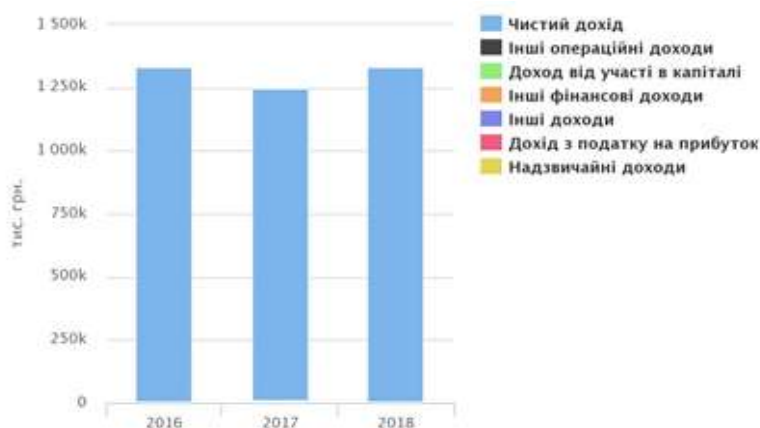
Таблиця 2.4.

Аналіз динаміки та структури доходів ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Вид доходу	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %		Питома вага у підсумку за рік, %			Відхилення питомої ваги, %	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Чистий дохід	1329728	1234924	1329728	94804	0	7.7	0	99.6	99.1	99.6	0.6	0
Інші операційні доходи	3728	5432	3728	-1704	0	-31.4	0	0.3	0.4	0.3	-0.2	0
Інші фінансові доходи	0	4	0	-4	0	-100	—	0	0.00	0	0.00	0
Інші доходи	1167	6292	1167	-5125	0	-81.5	0	0.1	0.5	0.1	-0.4	0
Всього доходи	1334623	1246652	1334623	87971	0	7.1	0	x	x	x	x	x

Чистий дохід в 2018 році склав 1329728 тис. грн., що на 94804 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 7.7%. У порівнянні із показником за 2016 рік чистий дохід зменшився на 0 тис. грн., а темп приросту за 2016-2018 роки склав 0%. Питома вага чистого доходу в доходах підприємства в 2018 році склала 99.6%.

Розглянемо структуру доходів на рис. 2.7.



Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1057217	1126915	1057217	-69698	0	-6.2	0	86.6	91.0	86.6	-4.4	0
Адміністративні витрати	12129	49499	12129	-37370	0	-75.5	0	1.0	4.0	1.0	-3.0	0
Витрати на збут	38991	33290	38991	5701	0	17.1	0	3.2	2.7	3.2	0.5	0
Інші операційні витрати	27132	8800	27132	18332	0	208.3	0	2.2	0.7	2.2	1.5	0
Фінансові витрати	86009	19705	86009	66304	0	336.5	0	7.0	1.6	7.0	5.5	0
Інші витрати	0	621	0	-621	0	-100	—	0	0.1	0	-0.1	0
Всього витрати	1221478	1238830	1221478	-17352	0	-1.4	0	x	x	x	x	x

Розглянемо структуру витрат ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр в рисунку 2.8.

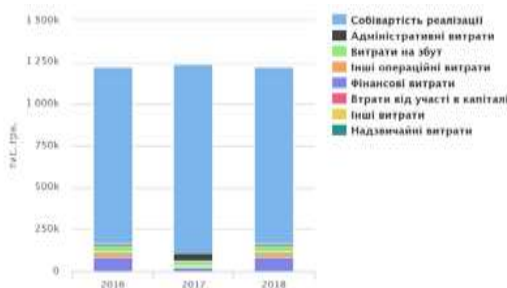


Рис. 2.8. Динаміка та структура витрат ПрАТ «Данон Дніпро»

Собівартість реалізації продукції в 2018 році становила 1057217 тис. грн., що на 69698 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за 2017-2018 роки склав -6.2%. У порівнянні із показником за 2016 рік собівартість реалізації продукції зменшилася на 0 тис. грн., а темп приросту за цей період склав 0%. Питома вага собівартості реалізації у загальних витратах підприємства в 2018 році склала 86.6%.

Адміністративні витрати склали в 2018 році 12129 тис. грн., що на 37370 тис. грн. менше значення попереднього року. Темп приросту за останній рік склав -75.5%. У порівнянні із показником за 2016 рік адміністративні витрати зменшилися на 0 тис. грн., за період з 2016 по 2018 роки темп приросту адміністративних витрат склав 0%. Питома вага адміністративних витрат у загальній їх сумі в 2018 році склала 1.0%.

Витрати на збут в 2018 році склали 38991 тис. грн., що на 5701 тис. грн.

більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 17.1%. У порівнянні із показником за 2016 рік витрати на збут зменшилися на 0 тис. грн., темп приросту за цей період склав 0%. Питома вага витрат на збут у витратах підприємства в 2018 році склала 3.2%.

Інші операційні витрати в 2018 році склали 27132 тис. грн., що на 18332 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 208.3%. У порівнянні із показником за 2016 рік інші операційні витрати зменшилися на 0 тис. грн. Питома вага інших операційних витрат у витратах підприємства в 2018 році склала 2.2%.

Фінансові витрати в 2018 році склали 86009 тис. грн., що на 66304 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 336.5%. Питома вага фінансових витрат у витратах підприємства в 2018 році склала 7.0%.

Інші витрати в 2018 році склали 0 тис. грн., що на 621 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав -100%. Загальна сума витрат в 2018 році склала 1221478 тис. грн., що на 17352 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав -1.4%.

Проаналізуємо структуру операційних витрат ПрАТ «Данон Дніпро» за елементами в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки та структури операційних витрат ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Види витрат, тис. грн.	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %		Питома вага у підсумку за рік, %			Відхилення питомої ваги, %	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Матеріальні витрати	909939	944570	937398	-7172	27459	-0.8	3.0	75.7	77.2	77.9	0.7	2.3
Витрати на оплату праці	30289	39365	30289	-9076	0	-23.1	0	2.5	3.2	2.5	-0.7	0.00

Витрати на соціальне страхування	6656	8065	6656	-1409	0	-17.5	0	0.6	0.7	0.6	-0.1	0.00
Амортизація	41233	51662	41233	-10429	0	-20.2	0	3.4	4.2	3.4	-0.8	0.00
Інші витрати	214512	180162	187343	7181	-27169	4.0	-12.7	17.8	14.7	15.6	0.9	-2.3
Всього витрат	1202629	1223824	1202919	-20905	290	-1.7	0.02	x	x	x	x	x

Розглянемо структуру витрат ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр в рисунку 2.9.

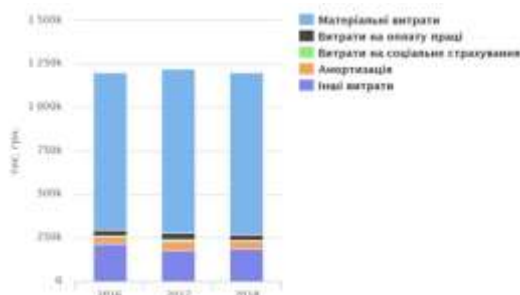


Рис. 2.9. Динаміка і структура операційних витрат ПрАТ «Данон Дніпро»

Матеріальні витрати в 2018 році склали 937398 тис. грн., що на 7172 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав - 0.8%. У порівнянні із показником за 2016 рік матеріальні витрати збільшилися на 27459 тис. грн. Питома вага матеріальних витрат в загальній сумі операційних витрат підприємства в 2018 році склала 77.9%.

Витрати на оплату праці в 2018 році склали 30289 тис. грн., що на 9076 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав - 23.1%. У порівнянні із показником за 2016 рік витрати на оплату праці зменшилися на 0 тис. грн. Питома вага витрат на оплату праці в загальній сумі операційних витрат підприємства в 2018 році склала 2.5%.

Витрати на соціальне страхування в 2018 році склали 6656 тис. грн., що на 1409 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав -17.5%. У порівнянні із показником за 2016 рік витрати на соціальне страхування зменшилися на 0 тис. грн. Питома вага витрат на соціальне страхування в загальній сумі операційних витрат підприємства в 2018 році

склала 0.6%.

Амортизаційні витрати в 2018 році склали 41233 тис. грн., що на 10429 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав - 20.2%. У порівнянні із показником за 2016 рік амортизаційні витрати зменшилися на 0 тис. грн. Питома вага амортизаційних витрат в загальній сумі операційних витрат підприємства в 2018 році склала 3.4%.

Інші витрати в 2018 році склали 187343 тис. грн., що на 7181 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 4.0%. У порівнянні із показником за 2016 рік інші витрати зменшилися на 27169 тис. грн. Питома вага інших витрат операційної діяльності в загальній сумі операційних витрат підприємства в 2018 році склала 15.6%.

Загальна сума витрат в 2018 році становила 1202919 тис. грн., що на 20905 тис. грн. менше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав -1.7%. У порівнянні із показником за 2016 рік загальна сума витрат збільшилася на 290 тис. грн.

Проаналізуємо формування прибутку та його динаміку в таблиці 7.

Таблиця 7

Формування прибутку ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показник	За рік, тис. грн.			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Доходи	1334623	1246652	1334623	87971	0	7.1	0
Витрати	1221478	1238830	1221478	-17352	0	-1.4	0
Прибуток до оподаткування	113145	7822	113145	105323	0	1346.5	0
Податок на прибуток	0	-1936	0	1936	0	-100	—
Чистий прибуток	113206	5886	113206	107320	0	1823.3	0

За даними таблиці бачимо, що прибуток до оподаткування в 2018 році склав 113145 тис. грн. (1334623 - 1221478), що на 105323 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту прибутку до оподаткування за останній рік склав 105323%.

Таблиця 2.8.

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016 рік

Актив	Код рядка	2016		Пасив	Код рядка	2016		Платіжний надлишок або недостача	
		На початок року	На кінець року			На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
Найбільш ліквідні активи (A1)	1160-1165	8	6472	Негайні пасиви (П1)	1615-1660, 1690	235637	266120	-235629	-259648
Активи, що швидко реалізуються (A2)	1125-1155, 1170	72712	428815	Короткострокові пасиви (П2)	1600,1610	86279	438266	-13567	-9451
Активи, що реалізуються повільно (A3)	1101-1110, 1190	46366	48981	Довгострокові пасиви (П3)	1595	0	211	46366	48770
Активи, що важко реалізуються (A4)	1195	316441	459752	Постійні пасиви (П4)	1495 + 1525+ 1665 + 1700	113611	239423	202830	220329
Баланс	1300	435527	944020	Баланс	1900	435527	944020	x	x

Податок на прибуток в 2018 році склав 0 тис. грн., що на 1936 тис. грн. більше значення 2017 року.

Отже, чистий прибуток в 2018 році склав 113206 тис. грн., що на 107320 тис. грн. більше значення 2017 року. Темп приросту за останній рік склав 107320%.

Проведемо аналіз ліквідності балансів ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр. Почнемо із аналізу ліквідності балансу за 2016 рік.

За результатами аналізу ми бачимо, що на кінець 2016 року:

- A1 < П1;
- A2 < П2;
- A3 > П3;
- A4 > П4.

За результатами дослідження ми бачимо, що баланс ПрАТ «Данон Дніпро» на кінець 2016 року є умовно ліквідним. Це означає, що за рахунок швидколіквідних активів підприємство може частково погасити

заборгованість.неліквідним. Це означає, що підприємство не може погасити повною мірою свою заборгованість.

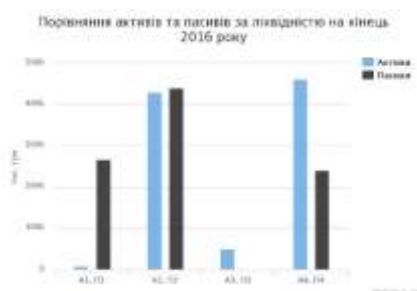


Рис. 2.10. Порівняння активів та пасивів ПрАТ «Данон Дніпро» за ліквідністю на кінець 2016

Проведемо аналіз ліквідності балансу за 2017 рік в таблиці 2.9.

За результатами аналізу ми бачимо, що на кінець 2017 року:

- $A1 < P1$;
- $A2 > P2$;
- $A3 > P3$;
- $A4 > P4$.

Таблиця 2.9.

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2017 рік

Актив	Код рядка	2017		Пасив	Код рядка	2017		Платіжний надлишок або недостача	
		На початок року	На кінець року			На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
Найбільш ліквідні активи (A1)	1160-1165	6472	2845	Негайні пасиви (П1)	1615-1660+1690	266120	210320	-259648	-207475
Активи, що швидко реалізуються (A2)	1125-1155	428815	235914	Короткострокові пасиви (П2)	1600-1615	438266	194606	-9451	41308
Активи, що реалізуються повільно (A3)	1101-1110,1190	48981	42958	Довгострокові пасиви (П3)	1595	211	148	48770	42810
Активи, що важко реалізуються (A4)	1195	459752	475986	Постійні пасиви (П4)	1495+1665	239423	352629	220329	123357
Баланс	1300	944020	757703	Баланс	1900	944020	757703	x	x

За результатами дослідження ми бачимо, що баланс на кінець 2017 року є умовно ліквідним. Це означає, що за рахунок швидколіквідних активів підприємство може частково погасити заборгованість.



Рис. 11 Порівняння активів та пасивів балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2017 рік

Проведемо аналіз ліквідності балансу за 2018 рік в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10.

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2018 рік

Актив	Код рядка	2018		Пасив	Код рядка	2018		Платіжний надлишок або недостача	
		На початок року	На кінець року			На початок року	На кінець року	На початок року	На кінець року
Найбільш ліквідні активи (A1)	1160-1165	2845	6702	Негайні пасиви (П1)	1635-1650	210320	431525	-207475	-424823
Активи, що швидко реалізуються (A2)	1125-1155	235914	162483	Короткострокові пасиви (П2)	1600-1615	194606	2500	41308	159983
Активи, що реалізуються повільно (A3)	(1101:1110), 1190	42958	73140	Довгострокові пасиви (П3)	1595	148	94	42810	73046
Активи, що важко реалізуються (A4)	1195	475986	548991	Постійні пасиви (П4)	1495+1665	352629	357197	123357	191794
Баланс	1300	757703	791316	Баланс	1900	757703	791316	x	x

За результатами аналізу ми бачимо, що на кінець 2018 року:

- $A1 < П1$; $A2 > П2$;
- $A3 > П3$; $A4 > П4$.

За результатами дослідження ми бачимо, що баланс ПрАТ «Данон Дніпро» на кінець 2018 року є умовно ліквідним. Це означає, що за рахунок швидколіквідних активів підприємство може частково погасити заборгованість.

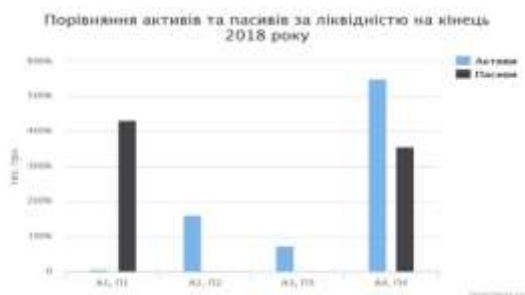


Рис. 12. Порівняння активів та пасивів балансу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2018 рік

Проведемо коефіцієнтний аналіз ліквідності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11.

Аналіз показників ліквідності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018-2017 рр.	2018-2016 рр.
Коефіцієнт покриття (поточної, загальної ліквідності)	0.7	0.7	0.6	-0.1	-0.1
Коефіцієнт швидкої (термінової) ліквідності	0.6	0.6	0.4	-0.2	-0.2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01
Чистий оборотний капітал	-220118	-123209	-191700	-68491	28418

Отже, на кінець 2018 року коефіцієнт покриття становить 0.6 . Даний показник є нижчим нормованого показника (2-2,5). За останній рік коефіцієнт покриття зменшився на 0.1, що є негативним фактором. У порівнянні із показником на кінець 2016 року даний показник зменшився на 0.1. Графічно

динаміку показника відображено на рисунку 2.13.

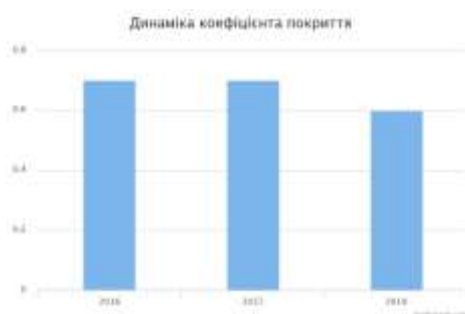


Рис. 2.13. Динаміка коефіцієнта покриття ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

На кінець 2018 року коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0.4. Даний показник є низьким і свідчить про те, що за рахунок середньоліквідних активів підприємство не може погасити короткостровові зобов'язання в поточному році тільки на 42.4%. За останній рік коефіцієнт швидкої ліквідності зменшився на 0.2, що є негативним фактором. У порівнянні із показником на кінець 2016 року даний показник зменшився на 0.2. Графічно динаміку показника відображено на рисунку 2.5.

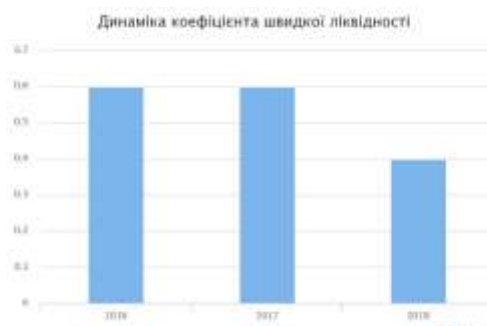


Рис. 2.14. Динаміка коефіцієнта швидкої ліквідності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

На кінець 2018 року коефіцієнт абсолютної становить 0.02. Даний показник є нормальним для досліджуваного підприємства. За останній рік коефіцієнт абсолютної ліквідності збільшився на 0.01, що є позитивним фактором. У порівнянні із показником на кінець 2016 року даний показник збільшився на 0.01. Графічно динаміку показника відображено на рисунку 2.15.

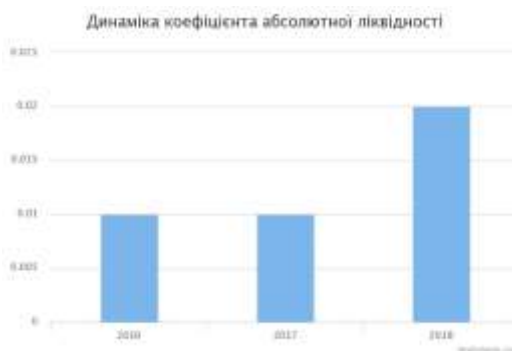


Рис. 2.15. Динаміка коефіцієнта абсолютної ліквідності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Чистий оборотний капітал на кінець 2018 року становить -191700 тис. грн., це на 68491 тис. грн. менше минулорічного показника та на 28418 тис. грн. більше показника на кінець 2016 року.

Проведемо аналіз фінансового стану ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр в таблиці 2.12.

Коефіцієнт платоспроможності становить на кінець 2018 року становить 0.5 (357197 / 791316). Даний показник є низьким і свідчить про те, що власний капітал не становить більшої частини майна. За останній рік значення показника зменшилося на 0.01, а у порівнянні із 2016 роком, значення показника платоспроможності збільшилося на 0.2.

Коефіцієнт фінансової стійкості становить на кінець 2018 року 0.5 ((357197 +94) / 791316). Даний показник є нижчим рекомендованого рівня (0,6), що є негативним фактором. За останній рік досліджуваний показник зменшився на 0.01, а в порівнянні із показником за 2016 рік - збільшився на 0.2.

Коефіцієнт фінансової залежності склав на кінець 2018 року 0.5. У порівнянні із показником за 2017 рік значення показника зросло на 0.01, а в порівнянні із показником за 2016 рік значення коефіцієнта фінансової залежності зменшилося на 0.2.

Таблиця 2.12.

Аналіз показників фінансового стану та платоспроможності ПрАТ

«Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Коефіцієнт платоспроможності (фінансової незалежності, автономності)	0.3	0.5	0.5	-0.01	0.2
Коефіцієнт фінансової стійкості	0.3	0.5	0.5	-0.01	0.2
Коефіцієнт фінансової залежності	0.7	0.5	0.5	0.01	-0.2
Коефіцієнт фінансового ризику (фінансового лівериджу)	2.9	1.1	1.2	0.1	-1.7
Коефіцієнт загальної платоспроможності	1.3	1.9	1.8	-0.05	0.5
Коефіцієнт поточної платоспроможності	0.01	0.01	0.02	0.01	0.01
Коефіцієнт довготермінового залучення позикових коштів	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1.0	1.0	1.0	0.00	0.00
Коефіцієнт участі акціонерного капіталу	0.01	0.02	0.02	0.00	0.00

Коефіцієнт фінансового лівериджу склав на кінець 2018 року 1.2. У порівнянні із 2017 роком, значення показника зросло на 0.1, а в порівнянні із показником за 2016 рік значення коефіцієнта фінансового лівериджу зменшилося на 1.7.

Коефіцієнт загальної платоспроможності склав на кінець 2018 року 1.8. У порівнянні із 2017 роком, значення показника зменшилося на 0.05, а в порівнянні із показником за 2016 рік значення коефіцієнта загальної платоспроможності зросло на 0.5.

Коефіцієнт поточної платоспроможності склав на кінець 2018 року 0.02. У порівнянні із 2017 роком, значення показника зросло на 0.01, а в порівнянні із показником за 2016 рік значення коефіцієнта поточної платоспроможності зросло на 0.01.

Підсумовуючи дослідження зазначимо, що фінансовий стан підприємства є нестійким і потребує подальшого удосконалення, про що свідчить значення показника фінансової стійкості 0.5.

Проведемо аналіз ефективності використання основного капіталу в таблиці 2.13.

Таблиця 2.13

**Аналіз показників ефективності використання основного капіталу
ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки**

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Частка основного капіталу у власному	1.3	1.2	1.3	0.1	0.03
Коефіцієнт модернізації	0.2	0.2	0.2	0.04	0.1
Коефіцієнт реальної вартості майна виробничого призначення	0.4	0.6	0.7	0.1	0.3

За даними аналізу ми бачимо, що частка основного капіталу у власному становить на кінець 2018 року 1.3. За останній рік показник збільшився на 0.1, а в порівнянні із значенням на кінець 2016 року, показник збільшився на 0.03.

Коефіцієнт модернізації становить на кінець 2018 року 0.2. За останній рік показник зменшився на 0.04, а в порівнянні із значенням на кінець 2016 року, показник зменшився на 0.1.

Коефіцієнт реальної вартості майна виробничого призначення становить на кінець 2018 року 0.7. За останній рік показник збільшився на 0.1, а в порівнянні із значенням на кінець 2016 року, показник зменшився на 0.3.

Підсумовуючи дослідження зазначимо, що основний капітал сформований за рахунок власних та залучених джерел фінансування, що є негативним фактором. Основні засоби застарівають, і їх ефективність щороку зменшується, тому потрібно проводити інвестування в оновлення основного капіталу.

Проведемо аналіз ефективності використання оборотного капіталу.

Власний оборотний капітал становить на кінець 2018 року -191794 тис. грн. За останній рік вартість власного оборотного капіталу зменшилася на 68437 тис. грн., а у порівнянні із значенням за 2016 рік збільшилася на 28535 тис. грн., що є позитивним фактором.

Таблиця 2.14.

**Аналіз показників ефективності використання оборотного капіталу
ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016 - 2018 роки**

Показники	На кінець року			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Власний оборотний капітал	-220329	-123357	-191794	-68437	28535
Коефіцієнт маневреності власних коштів	-0.9	-0.3	-0.5	0.4	-0.2
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	-0.2	-0.2	-0.2	-0.1	-0.01

Коефіцієнт маневреності власних коштів становить на кінець 2018 року -0.5. За останній рік показник зменшився на 0.4 тис. грн., а у порівнянні із значенням за 2016 рік збільшився на 0.2 тис. грн., що є позитивним фактором.

Коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом становить на кінець 2018 року -0.2. За останній рік показник зменшився на 0.1 тис. грн., а у порівнянні із значенням за 2016 рік зменшився на 0.01 тис. грн., що є негативним фактором.

Проведемо аналіз показників ділової активності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр в таблиці 2.15.

За даними таблиці ми бачимо, що в 2018 році коефіцієнт оборотності активів склав 1.7, що на 0.3 більше показника за 2017 рік та на 0.2 менше значення оборотності активів за 2016 рік. Тривалість обороту активів в 2018 році становить 209.7 днів, що є низьким показником. Відзначимо, що за останній рік тривалість обороту активів зменшилась на 38.4 днів.

Коефіцієнт оборотності запасів підприємства склав в 2018 році 28.1, що на 1.4 менше показника за 2017 рік та на 7.2 менше значення оборотності запасів за 2016 рік. Тривалість обороту запасів в 2018 році становить 28.1 днів, що є низьким показником. За останній рік тривалість обороту запасів збільшилась на 0.6 днів.

Таблиця 2.15.

Аналіз показників ділової активності ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017рр.	2018 від 2016рр.
Коефіцієнт оборотності активів	1.9	1.5	1.7	0.3	-0.2
Тривалість обороту активів, днів	186.7	248.0	209.7	-38.4	22.9
Коефіцієнт оборотності запасів	35.3	29.5	28.1	-1.4	-7.2
Тривалість обороту запасів, днів	10.2	12.2	12.8	0.6	2.6
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	5.3	3.7	6.7	3.0	1.4
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	67.9	96.9	53.9	-43.0	-14.0
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2.6	2.2	3.2	0.9	0.6
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	138.9	161.7	113.6	-48.1	-25.4

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості склав в 2018 році 6.7, що на 3.0 більше показника за 2017 рік та на 1.4 більше значення оборотності дебіторської заборгованості за 2016 рік. Період погашення дебіторської заборгованості в 2018 році становить 53.9 днів, що є низьким показником. За останній рік термін погашення заборгованості зменшився на 43.0 днів.

Зазначимо, що період погашення дебіторської заборгованості менший періоду погашення кредиторської в 2018 році, що є хорошим показником, який свідчить про те, що підприємство встигає вивільнити кошти та за їх рахунок погашати кредиторську заборгованість. Період погашення кредиторської заборгованості 113.6 днів, що на 48.1 днів менше показника 2017 року.

Переважає більшість промислових підприємств для оцінки ефективності своєї підприємницької діяльності використовують показник рентабельності продажу. Обчислюють даний показник діленням прибутку від реалізації продукції, робіт та послуг на суму виторгів від реалізації продукції без ПДВ та акцизних зборів. Обчислимо даний показник в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16.

Аналіз рентабельності продажу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Валовий прибуток, тис. грн.	272511	108009	272511	164502	0
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1057217	1126915	1057217	-69698	0
Рентабельність продажу, %	25.8	9.6	25.8	16.2	0

За даними таблиці ми бачимо, що рентабельність продажу в 2016 році складає 25.8% ($272511 / 1057217 * 100$), в 2017 році рентабельність продажу склала 9.6% ($108009 / 1126915 * 100$), в 2018 році показник склав 25.8% ($272511 / 1057217 * 100$). За досліджуваний період відбулося зменшення показника на 0%.

Динаміку рентабельності продажу наведено на рисунку 2.16.

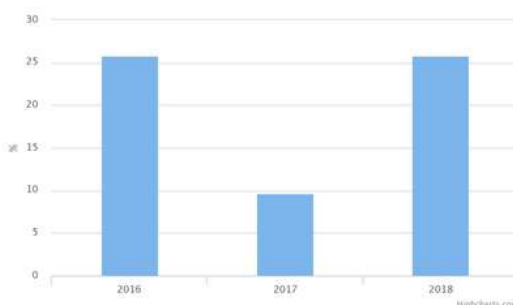


Рис.2.16. Динаміка рентабельності продажу ПрАТ «Данон Дніпро»

Найважливішим показником рентабельності будь-якого підприємства є рентабельність продукції. Його обчислюють його діленням чистого прибутку на собівартість реалізованої продукції. Обчислимо даний показник в таблиці 2.17.

Таблиця 2.17.

Аналіз рентабельності продукції ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Чистий прибуток, тис. грн.	113206	5886	113206	107320	0
Собівартість реалізованої	1057217	1126915	1057217	-69698	0

продукції, тис. грн.					
Рентабельність продукції, %	10.7	0.5	10.7	10.2	0

За даними таблиці ми бачимо, що рентабельність продукції в 2016 році складає 10.7%, в 2017 році рентабельність продукції склала 0.5%, в 2018 році показник склав 10.7%. Для виробничих підприємств середньогалузеве значення показника 20%. Таким чином рентабельність продукції є низькою.

Динаміку рентабельності продукції наведено на рисунку 2.17.

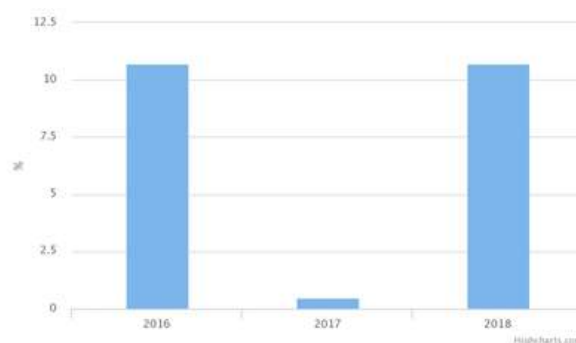


Рис. 2.17. Динаміка рентабельності продукції ПрАТ «Данон Дніпро»

Розрахуємо і рентабельність реалізованої продукції. Даний показник визначається відношенням різниці обсягу реалізованої продукції в цінах продажу та собівартості реалізованої продукції до собівартості реалізованої продукції. Проведемо аналіз реалізованої продукції в таблиці 2.18.

Таблиця 2.18.

Аналіз рентабельності реалізованої продукції ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Обсяг реалізованої продукції в цінах продажу, тис. грн.	1329728	1234924	1329728	94804	0
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	1057217	1126915	1057217	-69698	0
Рентабельність реалізованої продукції, %	25.8	9.6	25.8	16.2	0

Рентабельність реалізованої продукції в 2016 році складає 25.8% $((1329728 - 1057217) / 1057217 * 100)$, в 2017 році рентабельність

реалізованої продукції склала 9.6% $((1234924 - 1126915) / 1126915 * 100)$, в 2018 році показник склав 25.8% $((1329728 - 1057217) / 1057217 * 100)$. Динаміку рентабельності продажу наведено на рисунку 2.18.

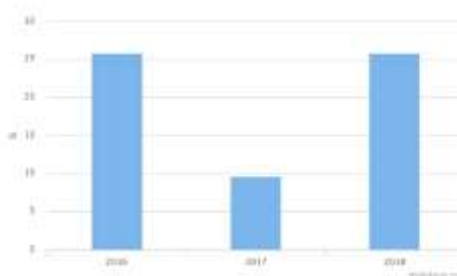


Рис. 2.18. Динаміка рентабельності продажу продукції ПрАТ «Данон Дніпро»

Розрахуємо показники рентабельності капіталу підприємства. Даний показник розраховується відношенням чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу (активів) підприємства. Проведемо його дослідження в таблиці 2.19.

Таблиця 2.19

Аналіз рентабельності капіталу (активів) ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Середньорічна вартість капіталу, тис. грн.	689773.5	850861.5	774509.5	-76352	84736
Чистий прибуток, тис. грн.	113206	5886	113206	107320	0
Рентабельність капіталу, %	16.4	0.7	14.6	13.9	-1.8

За даними таблиці ми бачимо, що рентабельність капіталу в 2016 році складає 16.4% в 2017 році рентабельність капіталу склала 0.7%, в 2018 році показник склав 14.6%. За досліджуваний період відбулося зменшення показника на 1.8%.

Динаміку рентабельності капіталу наведено на рисунку 2.19.

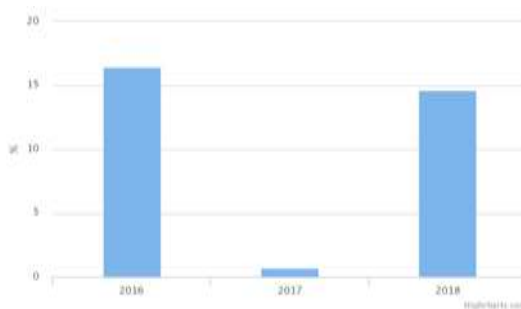


Рис. 2.19. Динаміка рентабельності капіталу ПрАТ «Данон Дніпро»

Не менш важливим показником є рентабельність власного капіталу. Він визначається як відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу. Проведемо дослідження власного капіталу в таблиці 2.20.

Таблиця 2. 20

Аналіз рентабельності власного капіталу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	176517	296026	354913	58887	178396
Чистий прибуток, тис. грн.	113206	5886	113206	107320	0
Рентабельність власного капіталу, %	64.1	2.0	31.9	29.9	-32.2

За результатами дослідження видно, що рентабельність власного капіталу в 2016 році складає 64.1% ($113206 / 176517 * 100$), в 2017 році рентабельність власного капіталу склала 2.0% ($5886 / 296026 * 100$), в 2018 році показник склав 31.9% ($113206 / 354913 * 100$). За досліджуваний період відбулося зменшення показника на 32.2%.

Динаміку рентабельності власного капіталу наведено на рисунку 2.20.

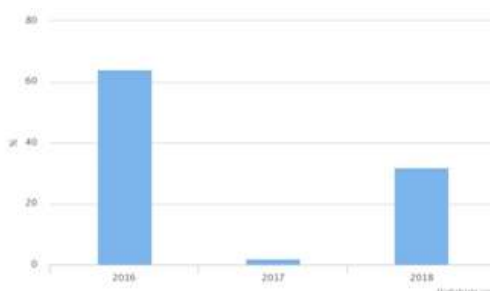


Рис. 2.20. Динаміка рентабельності власного капіталу ПрАТ «Данон Дніпро»

Проведемо аналіз залученого (позичкового капіталу) в таблиці 2.21.

Таблиця 2.21

Аналіз рентабельності залученого капіталу ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки

Показники	За рік			Абсолютне відхилення, ±	
	2016	2017	2018	2018 від 2017 рр.	2018 від 2016 рр.
Середньорічна вартість залученого капіталу, тис. грн.	513256.5	554835.5	419596.5	-135239	-93660
Чистий прибуток, тис. грн.	113206	5886	113206	107320	0
Рентабельність залученого капіталу, %	64.1	2.0	31.9	29.9	-32.2

Рентабельність залученого капіталу в 2016 році складає 64.1% , в 2017 році рентабельність власного капіталу склала 2.0%, в 2018 році показник склав 31.9%. За досліджуваний період відбулося зменшення показника на 32.2%.

Динаміку рентабельності залученого капіталу наведено на рисунку 2.21.

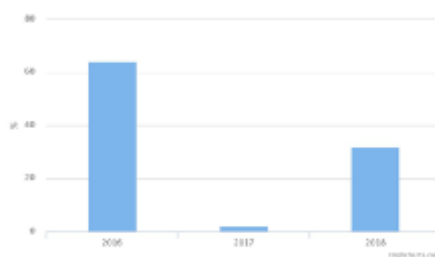


Рис. 2.21. Динаміка рентабельності позичкового капіталу ПрАТ «Данон Дніпро»

Проаналізувавши фінансові показники роботи ПрАТ «Данон Дніпро» можна зробити висновки про стійкий фінансовий стан, за якого підприємство може вільно маневрувати грошовими коштами для забезпечення безперервного процесу фінансово-господарської діяльності, а

також його оновлення і розширення, тобто задовольняє потреби розвитку суб'єкта господарювання та відповідає вимогам зовнішнього економічного середовища.

РОЗДІЛ III

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Велика кількість українських підприємств має незадовільну структуру капіталу та відчуває гостру нестачу оборотних коштів. Такі підприємства за своєчасної розробки та впровадження заходів, спрямованих на підвищення фінансової стійкості у довгостроковому періоді можуть примножити свій майновий потенціал, відновити платоспроможність. За умов діагностики та попередження негативних кризових явищ на підприємстві можливо забезпечити управлінський персонал інформацією про рівень фінансової стійкості та здатність підприємства до сталого розвитку.

Основним шляхом покращення фінансового стану підприємства виступає мобілізація внутрішніх резервів підприємства, як явних так і прихованих.

Пошук резервів для покращення фінансового стану підприємства, проводиться шляхом оцінки всіх складових діяльності суб'єкта господарювання. Удосконалення фінансового стану підприємства можливе за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків.

Збільшити вхідні грошові потоки можливо за рахунок:

- збільшення виручки від реалізації;
- продажу частини основних фондів;
- рефінансування дебіторської заборгованості.

Резерв із зменшення вихідних грошових потоків, слід шукати через:

- оплату товарів, робіт, послуг, що належать до валових витрат;
- оплату товарів, робіт послуг, що не належать до валових витрат;
- здійснення реальних та фінансових інвестицій;
- сплата податків та інших платежів до бюджету;
- повернення капіталу, який був залучений на фінансовому ринку.

На деякі пункти підприємство не може впливати, оскільки розмір

податкових або інших платежів до бюджету, наприклад, залежить від встановленого державою порядку.

Обсяги платежів та відсотків, зокрема, визначаються умовами кредитних договорів або умовами випуску облігацій.

На перші три напрямки підприємство ж може впливати. Завдяки зниженню собівартості продукції та витрат на її виробництво, джерелом покриття яких є прибуток можна віднайти внутрішні резерви покращення платоспроможності підприємства.

На підприємстві «існують фактори, що впливають на собівартість:

- обсяг виробництва;
- номенклатура та асортимент продукції;
- технічний рівень виробництва;
- організація виробництва та умов праці;

- ціна одиниці продукції, що реалізується» [5, С. 36]. Основним способом зниження собівартості є економія усіх видів ресурсів, що споживаються у виробництві.

За допомогою автоматизації та механізації виробництва можна знизити трудомісткість продукції та збільшити продуктивність праці

Одним із важливих напрямів покращення фінансового стану є мобілізація внутрішніх резервів. Це:

- проведення реструктуризації активів підприємства;
- сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу; - перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства.

У рамках реструктуризації активів використовуються такі заходи:

Мобілізація прихованих резервів. Більшість резервів відновлення платоспроможності відносяться до прихованих. Приховані резерви - частина капіталу, що не відображена в балансі. Розмір прихованих резервів на активному боці балансу дорівнює різниці між балансовою вартістю окремих майнових об'єктів підприємства та їх реальною вартістю.

Виявлення та мобілізація прихованих резервів відбувається на основі наступних методів. Експертний метод. Базується на визначенні причино-наслідкових зв'язків між станом окремих напрямків діяльності підприємства та обсягом формування чистого грошового потоку підприємства. Результати використання цього методу залежать від професіоналізму та досвіду роботи експерта.

Метод зовнішнього порівняльного аналізу. Суть даного методу полягає у співставленні основних показників діяльності досліджуваного підприємства та підприємства-аналога, які працюють в приблизно однакових умовах господарювання, мають однаковий обсяг та склад ресурсів. Якість висновків отриманих за цим методом залежить від коректності проведення порівняльного аналізу, від ступеню точності інформації, від коректності інформаційного забезпечення. Цей метод кількісно оцінює резерви підвищення ефективності та покращення фінансового стану підприємства, але не виявляє яким чином ці результати можуть бути досягнені. Тому його бажано використовувати як попередній. Метод внутрішнього порівняльного аналізу.

Пошук резервів відновлення платоспроможності здійснюється методом внутрішнього порівняльного аналізу лише на підприємствах які мають структурні підрозділи, що здійснюють однакові види діяльності та можуть порівнюватись між собою.

Метод функціонально-вартісного аналізу. Сутність даного методу полягає у визначенні принципово нових технічних, технологічних, управлінських рішень стосовно діяльності підприємства, які забезпечують раціоналізацію витрат при одночасному збереженні їх якісних характеристик та споживчих властивостей. Цей метод є універсальним інструментом пошуку внутрішніх резервів економії грошових витрат, зростання грошових надходжень за рахунок удосконалення споживчих властивостей товару, удосконалення окремих господарських процесів.

Реінжиніринг бізнес-процесів. Реінжиніринг - це фундаментальне

переосмислення та радикальне перепроєктування ділових процесів для досягнення різких, стрибкоподібних змін в найсуттєвіших показниках діяльності сучасної компанії, таких як вартість, якість, сервіс, темп

2. Використання зворотного лізингу. Зворотній лізинг - господарська операція, що передбачає продаж основних фондів з одночасним зворотним отриманням таких основних фондів в оперативний або фінансовий лізинг.

У середньостроковому та довгостроковому періодах використання основних фондів на правах лізингу не вигідне підприємству, порівняно з правами власності, крім того в результаті зворотного лізингу знижується кредитоспроможність підприємства. Проте його платоспроможність підвищується, що дає змогу розраховуватись з поточними зобов'язаннями та уникнути порушення справи про банкрутство. Крім цього, зворотній лізинг дає значну економію податкових платежів, які супроводжуються купівлею-продажем об'єкту основних засобів.

3. Здача в оренду основних фондів, які не повною мірою використовуються у виробничому процесі.

4. Оптимізація структури розміщення оборотного капіталу. Оптимізація структури розміщення оборотного капіталу - це зменшення частки низьколіквідних оборотних засобів, запасів, сировини та матеріалів, незавершеного виробництва тощо. Визначення оптимальної структури та обсягів запасів є завданням контролінгу матеріальних потоків. Слід зазначити, що надмірні запаси зумовлюють не лише зниження ліквідності підприємства, а й додаткові витрати за їх обслуговуванням, крім того існує ризик втрати якості чи знецінення певних видів сировини та матеріалів.

5. Продаж окремих низькорентабельних структурних підрозділів та об'єктів основних фондів. За рахунок цієї операції підприємство може отримати інвестиційні ресурси для перепрофілювання виробництва на більш прибуткові види діяльності.

6. Рефінансування дебіторської заборгованості - це форма реструктуризації активів, що полягає у перетворенні дебіторської

заборгованості в інші ліквідні форми оборотних активів: грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення. Одним з факторів, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства, є високий рівень невиправданої дебіторської заборгованості. Погашення такої заборгованості є важливим резервом відновлення платоспроможності підприємства, що опинилось у фінансовій кризі.

Основними формами рефінансування дебіторської заборгованості є:

1. Факторинг - операція з перевідступлення першим кредитором прав вимоги боргу третьої особи іншому кредиторові з попередньою або наступною компенсацією вартості такого боргу першому кредиторові. Наприклад, банк може придбати у підприємства-продавця право вимоги за поставлені товари та послуги, строк сплати за які минув.

2. Облік векселів. Зміст цієї операції полягає у тому, що банк, придбавши вексель, терміново його сплачує пред'явнику, а платіж отримує лише в строк, який визначений у векселі. Сутність операції дисконтування така: держатель векселя достроково реалізує його банку, за достроковий платіж банк утримує з номінальної суми векселя винагороду на свою користь, тобто оплачує вексель за мінусом знижки. Різниця між сумою, що її сплатив банк, придбавши вексель, і сумою, яку він отримує за цим векселем у строк платежу, називається дисконтом.

3. Форфейтинг – операція щодо рефінансування дебіторської заборгованості за комерційним кредитом, яка оформлюється шляхом індосаменту перехідного векселя на користь банку. У результаті цієї операції комерційний кредит перетворюється в банківський. За своєю сутністю форфейтинг поєднує у собі елементи факторингу та обліку векселів.

До заходів рефінансування дебіторської заборгованості, окрім перелічених вище, відноситься також комплекс процедур примусового стягнення заборгованості, зокрема й за позовом до господарського суду. Ще одним напрямом покращення фінансового стану є його прогнозування і моніторинг, оскільки, щоб грамотно керувати виробництвом, активно

впливати на формування показників господарської і фінансової діяльності, необхідно постійно використовувати дані про його стан, а також зміни, які в ньому відбуваються.

Система заходів для підтримки економічної стійкості підприємства повинна передбачати:

- постійний моніторинг зовнішнього і внутрішнього стану підприємства;

- розробку заходів із зниження зовнішньої вразливості підприємства; - розробку підготовчих планів при виникненні проблемних ситуацій, здійсненні попередніх заходів для їхнього забезпечення;

- впровадження планів практичних заходів при виникненні кризової ситуації, прийняття ризикових і нестандартних рішень у випадку відхилення розвитку ситуації; - координацію дій всіх учасників і контроль за виконанням заходів та їхніми результатами.

Саме за таких умов можна забезпечити систему моніторингу кожної із складових економічної стійкості підприємств, яка змогла б надати можливість оптимізувати її відповідно до перспектив розвитку.

ВИСНОВКИ

Проведений у ході дослідження аналіз дозволяє зробити такі висновки:

1. Основні засоби є важливою складовою фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства, вони, зокрема, відіграють важливу роль в економічних процесах, саме через це термінологія відіграє значну роль у відображенні основних засобів у синтетичному, аналітичному обліку та у звітності підприємства.

2. Об'єктом основних засобів у бухгалтерському обліку згідно П(С)БО 7 є «закінчений пристрій із усіма пристосуваннями та приладдям до нього чи окремий конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій, або відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що мають для обслуговування спільні пристрої, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожний із предметів може виконувати свої функції (а комплекс певну роботу) лише у складі комплексу, а не самостійно» [65].

3. Об'єкт основних засобів повинен відповідати критеріям його визнання, зокрема:

- є вірогідність отримання економічної вигоди від використання основних засобів;
- може бути достовірно оцінено у вартісному вимірі.

4. До переліку важливих нормативних документів з обліку основних засобів належать «Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів», що також наводять класифікацію основних засобів, визначають методологічні особливості обліку надходження, ремонту, поліпшення, переоцінки, вибуття, амортизації основних засобів та облік основних засобів в оренді. У додатку до методичних рекомендацій наводяться типові кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку операцій з такими активами. У наказі про облікову політику, щодо об'єктів основних

засобів, необхідно відображати усі принципові питання, щодо яких є альтернативні рішення.

5. Провівши аналіз техніко-економічних показників ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 рр. Можна зробити висновки, що середньорічна вартість капіталу в 2018 році становить 774509.5 тис. грн. Це на 76352 тис. грн. менше минулорічного показника, (темپ приросту становить -9.0%), а в порівнянні із показником за 2016 рік вартість активів збільшилася на 84736 тис. грн. (темپ приросту активів ПрАТ «Данон Дніпро» за 2016-2018 роки становить 12.3%).

6. Середньорічна вартість основних засобів (за первісною оцінкою) становить в 2018 році 587534.5 тис. грн. За останній рік вартість основних засобів збільшилася на 125015.5 тис. грн. (темп приросту основних засобів за останній рік склав 27.0%). У порівнянні із 2016 роком, вартість основних засобів збільшилася на 250406 тис. грн. (темп приросту за 2016-2018 роки становить 74.3%).

7. Середньорічна вартість власного капіталу склала в 2018 році 354913 тис. грн. За останній рік власний капітал зріс на 58887 тис. грн. (темп приросту за останній рік склав 19.9%). У порівнянні із показником за 2016 рік, власний капітал зріс на 178396 тис. грн. (темп приросту становить 101.1%).

8. Виручка від реалізації в 2018 році склала 1329728 тис. грн. За останній рік обсяг збуту зріс на 94804 тис. грн. (темп приросту за останній рік склав 7.7%). У порівнянні із показником за 2016 рік, обсяг залишився незмінним.

9. Проаналізувавши фінансові показники роботи ПрАТ «Данон Дніпро» можна зробити висновки про стійкий фінансовий стан, за якого підприємство може вільно маневрувати грошовими коштами для забезпечення безперервного процесу фінансово-господарської діяльності, а також його оновлення і розширення, тобто задовольняє потреби розвитку суб'єкта господарювання та відповідає вимогам зовнішнього економічного

середовища.

10. Проведений аналіз основних засобів у ПрАТ «Данон Дніпро» показав, що середньорічна вартість основних засобів збільшується з року в рік, що обумовлено придбанням нових об'єктів основних засобів. Сума амортизаційних відрахувань відповідно також має тенденцію зростання.

11. Актуальність вибору оптимального способу нарахування амортизації основних засобів у ПрАТ «Данон Дніпро» обумовлена тим, що вибір в обліковій політиці організації способу нарахування амортизації для цілей бухгалтерського обліку та методу нарахування амортизації для цілей оподаткування впливає на оподаткування податком на прибуток та податком на майно організацій.

12. Основними напрямками підвищення ефективності використання основних засобів підприємства є такі:

1. Екстенсивний, до якого відноситься в основному збільшення часу роботи виробничих фондів.
2. Інтенсивний, до якого відноситься збільшення віддачі засобів праці на одиницю часу.

13. Важливими шляхами підвищення ефективності використання основних активів підприємства є:

1. Поліпшення складу, структури і стану основних фондів підприємства;
2. Удосконалення планування, управління і організації праці та виробництва;
3. Зниження фондомісткості, збільшення фондівіддачі та продуктивності праці на підприємстві;
4. Збільшення і розвиток матеріального і морального стимулювання праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агеева Ю. Б. Экономический словарь (для бухгалтера, аудитора, директора) / Ю. Б. Агеева, А. Б. Агеева./ - М. : РедСо : Бератор-Паблишинг, 2006. – 256 с.
2. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : спец.
3. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.Г. Агрес ; Львівський нац. аграр. ун-т. – Львів, 2013. – 20 с.
4. Андросова О. Ф. Особливості класифікації груп основних засобів та методи нарахування амортизації згідно з новим податковим кодексом України / О. Ф. Андросова, К. А. Калугіна // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. - № 5. – С. 102-106.
5. Аренс А. Аудит / А. Аренс, Дж. Лоббек // [Пер. с англ.; гл. редактор сериї проф. Я.В.Соколов]. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 560 с.
6. Аудит Монтгомери / [Дефлиз Ф.Л., Дженик Г.Р., О'Рейлли В.М., Хирш М.Б]. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 542 с.
7. Бабаєв Ю. А. Теорія бухгалтерського обліку / Ю. А. Бабаєв. – К. : Вища школа, 2009. – 692 с.
8. Бабин І. М. Методологічні та організаційні основи первинного обліку на підприємствах сфери послуг / І. М. Бабин // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки. Вип. 7, ч. 1. – Кіровоград : КНТУ, 2005. – С. 288-290.
9. Бабяк Н. Д. Амортизаційна політика підприємства на сучасному етапі реформування економіки України / Н. Д. Бабяк // Теорія і практика перебудови економіки. - 2011. – С. 61-64.
10. Базилевич В.Д. Історія економічних вчень: підручник / В.Д. Базилевич. – К.: Знання, 2005. – 567 с.
11. Безруких П. С. Организация бухгалтерского учета на предприятии /

П. С. Безруких. – М.: Финансы, 1998. – 205 с.

12. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия / Бланк И.А. - Киев: Эльга, Ника-Центр, 2003. - 446 с.

13. Богуцька Л. Т. Облік і аналіз інвестиційної нерухомості будівельних організаціях : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Лілія Тарасівна Богуцька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 211 с.

14. Богуцька Л.Т. Деякі аспекти обліку інвестиційної нерухомості / Л. Богуцька // Економічний аналіз: зб. наук. праць каф. екон. аналізу ТНЕУ. – Тернопіль, 2010. – Вип. 6. – С. 183-191.

15. Богуцька, Л. Т. Інвестиційна нерухомість як об'єкт облікової політики підприємства / Л. Т. Богуцька // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. Економіка. – 2015. – Вип. 1(45), т. 2. – С. 64-67.

16. Бойко В.М. Бізнес: словник-довідник / В.М. Бойко, П.Г. Вашків. – К.: Україна, 2009. – 565 с.

17. Борисов А. Б. Большой экономический словарь / А. Б. Борисов. – М. : Книжный мир, 2008. – 894 с.

18. Бразілій Н. М. Класифікація необоротних активів за групами та ознаками – передумова вдосконалення обліку / Н. М. Бразілій, А. А. Муренко // Вісник Хмельницького національного університету. –2009. - № 6. – С. 123-129.

19. Бразілій Н. М. Організація та методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення / Н. М. Бразілій, М. М. Тимошенко // Збірник наукових праць Чернівецького державного технічного Університету. Серія: Економічні науки. – 2013. - № 24. – С. 104 - 109.

20. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2013. – 224 с.

21. Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник [для спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів]. - друге видання, перероб. та доп. – Житомир: ЖІТІ: ПП «Рута», 2002. – 672 с.

22. Бутинець Ф.Ф. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі /

Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 564с.

23. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підруч. / [М. Ф. Огійчук, В. Я. Пласкієнко та ін.]; за ред. М. Ф. Огійчука. - [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Вища школа, 2003. – 800с.

24. Виговська Н. Г. Господарський контроль в соціально орієнтованій економіці: проблеми, методології і теорії: монографія / Н. Г. Виговська. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 288с.

25. Виноградова М. О. Аудит [текст] : навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидєєва – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 654 с.

26. Гавриловський О. С. Облік переоцінки основних засобів /О. С. Гавриловський // Економічний аналіз. – 2014. - № 2. – С. 130-135.

27. Гавришко Н. В. Амортизація та знос в теорії обліку: проблема дефініцій / Н. В. Гавришко // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – 2004. - № 17. – С. 212-215.

28. Гавришко Н. В. Аналіз ефективності використання методів амортизаційних відрахувань / Н. В. Гавришко // Наукові записки: зб. наук. праць каф. екон. аналізу. – Тернопіль: Економічна думка. – 2000. - № 17. – С. 131-133.

29. Галушко О. С. Амортизаційна політика та її вплив на інноваційний розвиток підприємства / О. С. Галушко // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2011. – № 1. – С. 65–76.

30. Барна С. О. Аналіз підходів до трактування економічної сутності та класифікації основних засобів / С. О. Гарна // Наукові праці Південного філіалу НУБПУ «Кримський агротехнологічний Університет». Економічні науки. – 2013. – Вип. 152. – С. 288-292.

31. Головачко В. М. Методика обліку витрат на ремонт і поліпшення основних засобів / В. М. Головачко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2014. – № 2(2). – С. 95–98.

32. Десятнюк О.М. Облік і внутрішній аудит основних засобів: організація та метод. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата

економічних наук. – Тернопіль, 1999. - 19 с.

33. Домбровська Н. Р. Економічна сутність основних засобів та їх класифікація / Н. Р. Домбровська // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (1). - С.340-349.

34. Жарікова О. О. Первинний облік основних засобів: удосконалення типових форм / О. О. Жарікова // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр.. Серія: Економіка і фінанси. – 2011. – Вип. 116. – С. 55-59.

35. Завадський Й.С. Економічний словник / Й.С. Завадський, Т.В. Осовська, О.О. Юшкевич. – К. : Кондор, 2006. – 356 с.

36. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній., Г.Л. Вознюк. – К.: Знання, 2011. – 1072 с.

37. Задорожний, З.-М. В. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів : монографія / З.-М. В. Задорожний, Л. Г. Семеген, Л. Т. Богуцька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 237 с.

38. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 19.07.1999 р. (із змін. і доп.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

39. Зябченкова Г. В. Застосування справедливої оцінки основних засобів в обіку / Г. В. Зябченкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. - № 2. – С. 129-133.

40. Ільяш Л. Придбання основних засобів / Л. Ільяш // Головбух. – 2009. № 6. – С. 12-16.

41. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 № 291. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

42. Китайчук Т. Г. Проблеми оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку / Т. Г. Китайчук // УДК 657. – 2012. – С. 12.

43. Манухіна М. Ю. Особливості аудиту операцій з основними засобами на підприємстві / М. Ю. Манухіна // Інноваційна економіка. –

2013. - № 10. – С. 128-132.

44. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів // Все про бухгалтерський облік. – 2004. – 3 листопада (№104). – С. 11 -37.

45. Міжнародний стандарт аудиту 520 «Аудиторські процедури» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://docs.cntd.ru/document/420382222>

46. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» від 01.01.2012 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014;

47. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, і припинена діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_023

48. Monenko A., Fedorchuk A., Melnikova K. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2019. – №. 5. – С. 7-10.

49. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Ю.В. Неміш // Аграрна економіка. – 2012. – Т. 5. – № 3–4. – С. 181–187.

50. Падченко Н. С. Амортизаційна політика підприємства в контексті реформування податкової системи / Н. С. Падченко, Л. А. Луївська // Науковий вісник Полтавського університету економіки та торгівлі. – 2014. - № 6. – С. 74- 82.

51. Петрик О. А. Стан та перспективи розвитку аудиту в Україні:

52. методологічні та організаційні аспекти. Автореферат на здобуття ступеня доктора економічних наук, К.: 2004. – С. 11.

53. Пирець Н.М. Порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів обліку основних засобів / Н.М. Пирець, Ю. А. Псюк // Інноваційна економіка. – 2013. – Вип. № 6. - с. 325-330.

54. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань

і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 №291.
:[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

55. Petrenko V., Melnykova K. Formation of vertically integrated agrarian enterprises with foreign capital //Technology transfer: innovative solutions in Social Sciences and Humanities. – 2018. – С. 13-15.

56. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене Міністерством фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

57. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

58. Пойда Ю. М. Особливості обліку фінансового операційного лізингу / Ю. М. Пойда // Економічні науки. – 2010. - № 7. – С. 515 – 527.

59. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 р. № 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

60. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

61. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

62. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту № 102 від 30.03.98. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0268-98>

63. Положення стандарт бухгалтерського обліку 14 «Оренда» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

64. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995р. № 352 [Електронний ресурс] / офіційний сайт Інформаційно-аналітичного центру «ЛІГА». — ТОВ «ЛІГА ЗАКОН». — К.: 1995. — Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN321.html.

65. Сердюк В. Н. Бухгалтерский учет : учеб. пособие / В.Н. Сердюк. – 9-е изд., изм. и доп. – Донецк : Норд-Пресс, 2009. – 595 с.

66. Семенів М. І. Роль аналітичних процедур при здійсненні внутрішньогосподарського контролю / М. І. Семенів // Економічні науки, Серія «Облік і фінанси». – 2011. – № 8. – С. 41- 47.

67. Серпенінова Ю. С. Порядок проведення переоцінки основних засобів та відображення її результатів в обліку / Ю. С. Серпенінова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. – 2013. - № 3. – С. 335 -341.

68. Сухарський, В. С. Економічний словник-довідник / В. С. Сухарський. – Тернопіль : Богдан, 2002. – 328 с.

69. Федоронько Н. І. Облік і внутрішньогосподарський контроль необоротних матеріальних активів на підприємстві [Текст]: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / Н. І. Федоронько. – Тернопіль: ТНЕУ, 2011 – 210с.

70. Фаріон В.Я. Аналітична оцінка ділової активності та рентабельності підприємств / В.Я. Фаріон // Інноваційна економіка. – 2013. - № 10. – С. 257-33..